

JUNIJ 2023

ISSN 1855-7511

SREDICA

Glasilno Občine Središče ob Dravi

Številka 2
Letn. XVI

KAR IZBRALO JE SRCE

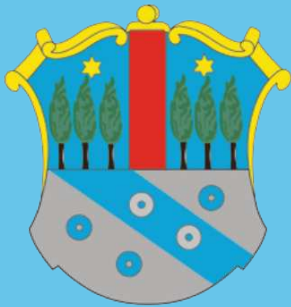
ČUVAJMO NAŠ PLANET.

BREZ IZGOVOROV.

Intervju z županom Tonijem Jelovico
Zmanjšaj porabo, ponovno uporabi,
recikliraj

SREDIČA je glasilo
Občine Središče ob Dravi.

ODGOVORNA UREDNICA
Jana Čavničar

POMOČNIK UREDNICE
Samo Žerjav

UREDNIŠKI ODBOR
Lucija Pocrnja, Špela
Stajnko, Stanko Zebec

JEZIKOVNI PREGLED
Tina Zadravec

**FOTOGRAFIJA NA
NASLOVNICI**
Špela Stajnko

**CELOSTNA GRAFIČNA
PODOBA**
Jana Čavničar

IZVEDBA, PRELOM IN TISK
Kreativna PIKA, d. o. o.

NAKLADA
850 izvodov

NASLOV
Uredniški odbor Sredica
Občina Središče ob Dravi
Trg talcev 4
2277 Središče ob Dravi

ELEKTRONSKA POŠTA
urednistvo.sredica@gmail.com

ISSN 1855-7511

JUNIJ 2023

Uredniški odbor

Dom je tam, kjer je

Po čem diši ta dan, skrit na koncu sveta? Reke in morje, vrhovi gora spijo v naročju neba ... (A. Hribar)

Pozdravljeno, poletje, in vi, drage bralke in bralci! Kljub dinamiki časa nekatere stvari ostajajo stalnica – tako kot izdaja letošnje druge Sredice, ki je prispela v vaše roke, preden se nam bo leto prevesilo že v svojo drugo polovico. V tokratni številki pričenjamo tam, kjer smo ostali prejšnjič, in sicer tik pred občinskim praznikom in ostalim bogatim dogajanjem, ki je zaznamovalo pretekle tri mesece. Pri urejanju glasila smo prejeli veliko vaših prispevkov ter vanj vključili še ostale vsebine, za katere menimo, da vas bodo zanimale, vas informirale, vam pomagale, vas naučile česa novega in vas spodbudile k razmišljanju. Utrip in vzdušje naši lokalni skupnosti dajemo njeni občani, tega pa v teh pomladno obarvanih mesecih ni manjkalo, saj smo za vas pripravili široko paleto prispevkov iz športnih, kulturnih in zabavnih prireditev, ki ste jih ustvarili in vam bodo zagotovo popestrili branje.

Pred iztekom prvega pol leta županovanja smo z županom Tonijem Jelovico izvedli osrednji intervju, v katerem nam je razkril, kako se je znašel v novi vlogi, kakšni so načrti in kateri projekti bodo prioritetni pri nadaljnjem razvoju občine.

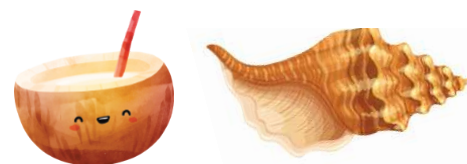
Naša občina je bila obdarjena s številnimi naravnimi bogastvi. Reka Drava, ki je z našo občino neločljivo povezana že z njenim imenom, je poskrbela za magičen rečni ekosistem, ki je dom številnih, žal, že ogroženih in varstveno pomembnih živali ter rastlin. Ob reki Dravi se nahajajo ostanki nekoč obsežnih poplavnih gozdov in topolovih nasadov, ki so jih v preteklosti neusmiljeno krčili zaradi kmetijskih površin. Laški topol je eden izmed občinskih simbolov in je tudi upodobljen v grbu. Občina Središče

ob Dravi se pomembno trudi na področju ohranjanja in revitalizacije tega edinstvenega naravovarstvenega območja, o pozitivnih učinkih aktivnosti pa se lahko seznanite na prihodnjih straneh.

V tej številki smo se odločili, da spomnimo na dejavnost Centra ponovne uporabe, ki že nekaj let deluje v Ormožu in temelji na konceptu krožnega gospodarstva. Krožno gospodarstvo posnema naravo, kjer vse kroži že milijone let in kjer odpadkov ni. Gre za proces zmanjšanja naravnih virov, ki se usmerja v ponovno uporabo, recikliranje in popravilo izdelkov, nam pa zagotavlja preživetje in prihodnost. Še vedno se premalo zavedamo, kakšen pritisk vršimo na naravo in kakšno nepopravljivo škodo ji povzročamo, s tem ko delujemo predvsem po načelu vzemi, proizvedi, zavrzi, za katerega je značilno množično izrabljanje surovin, ki nazadnje postajajo zgolj odpadki. Da bi tudi mi kot posamezniki začeli intenzivno razmišljati trajnostno, smo pripravili nekaj nasvetov dobre prakse, zato upamo, da bomo s tem zbudili vašo radovednost po raziskovanju in čim bolj ekološkem pristopu.

Kakovost življenja je odvisna od nas samih, zato preglejte tudi nasvete za vsak dom, kaj lahko storite zase z domačo lekarno ter kako koristno ravnati s svojimi zelenimi površinami in z vrtovi.

Poletje ima svojo moč, saj ponuja tisto, česar ne morete doživeti v nobenem drugem letnem času. Upamo, da boste na svojo »spominsko kartico« shranili veliko čudovitih trenutkov. Želimo vam produktivno poletje, brez slabe vesti pa si privoščite tudi poletno lenobo. Lep pozdrav do prihodnjič.

Ob 67. občinskem prazniku naše občine

Občina Središče ob Dravi je v mesecu aprilu s številnimi prireditvami in dogodki obeležila svoj 67. občinski praznik. Občina je skupaj z društvi ter javnimi zavodi poskrbela za raznolik in zanimiv program za vse generacije.

Letošnje praznovanje se je pričelo na športni način na prvi april, in sicer s tradicionalnim **tekmovanjem v namiznem tenisu** za pokal občine, v organizaciji Društva za telesno vzgojo Partizan. Od 1. do 3. mesta so se razvrstili naslednji najboljši tekmovalci: Aleksander Prapotnik, France Naglič in Davorin Rihtarič. V okviru športnih dogajanj se je zvrstilo še tekmovanje za pokal Občine Središče ob Dravi v **visečem kegljanju** društev upokojencev. Sodelovalo je 12 moških in 11 ženskih ekip iz občin Ormož, Destrnik, Hajdina, Gorišnica, Sveti Tomaž in Središče ob Dravi, skupaj s približno 130 tekmovalci. Med moškimi ekipami so najboljša mesta zasedli DU Destrnik, DU Gorišnica ter DU Središče ob Dravi, med ženskimi ekipami pa DU Ormož, DU Središče ob Dravi ter DU Gorišnica.

DTV Partizan je omogočil, da so velikonočni ponedeljek pohodniki izkoristili za rekreacijo in druženje. Na izhodišču na Grabah se je v okviru **velikonočnega pohoda** 10. aprila zbralo približno 50 pohodnikov, ki jih je pot nato vodila čez Godenince ter do hrvaške Presike, nato pa nazaj proti Središču ob Dravi.

V soboto, 22. aprila, je Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo organiziralo že tradicionalni pohod **"po poteh braniteljev meje"** od Koga do Središča ob Dravi, ki so se ga udeležili pripadniki več veteranskih združenj. S pohodom se obeležuje spomin vojne za Slovenijo leta 1991 in vzpostavitev varovanja meja samostojne in suverene R Slovenije.

V okviru kulturnih dogodkov je Kulturno društvo Obrež 1. aprila pripravilo zabavni **Folklorni večer**, ki je na obreški oder Doma kulture poleg domačih plesalcev pripeljal tudi tuje folklorne skupine in kot vedno tudi tokrat uspešno napolnil domačo dvorano. Enako je 5. aprila uspelo še priljubljenemu slovenskemu komiku

Tadeju Tošu, ki je v Sokolani navdušil s svojim dveurnim stand up nastopom.

V okviru velikonočnih običajev, ki so se prepletali s časom občinskega praznovanja, je 8. aprila v organizaciji Rekreativskega društva Stras zagorel kres oz. tradicionalna **vuzmenka na Stras**, 11. aprila, ko se obeležuje čast in spomin na padle središke talce v mariborskih zaporih leta 1942, je pred spomenikom na Trgu talcev potekala **svečanost v spomin žrtvam NOB** s polaganjem venca, v ta namen pa je bil za obiskovalce odprt tudi muzej NOB Središče ob Dravi.

Osrednja slovesnost s podelitvijo priznanj Občine Središče ob Dravi je potekala v petek, 14. aprila, v kulturni dvorani Sokolana. Po slavnostnem nagovoru župana Tonija Jelovice je sledil še govor častnega gosta, ministra za kohezijo in regionalni razvoj, dr. Aleksandra Jevška, ki je predstavil nove možnosti za obmejne občine in regije. Letošnji kulturni program sta izvedli Godba na pihala Središče ob Dravi pod vodstvom dirigenta Vladimirja Krničarja ter dijaki Gimnazije Ormož z gimnazijskim bendom pod vodstvom Aleša Lubija. V kulturnem utrinku so nastopajoči predstavili pesniške izpovedi treh dijakinj iz njihovih samostojnih pesniških zbirk, bend Gimnazije Ormož pa je izvedel glasbene točke.

Na skupno ustvarjanje in oblikovanje našega kraja pa imajo še poseben vpliv prizadevni ljudje v naši občini. Mednje zagotovo sodijo vsakoletni občinski nagrajenci, ki jim je namenjen osrednji del proslave s podelitvijo občinskih plaket in priznanj za delo v naši skupnosti.

Priznanja so prejeli:

- **vozniki prostovoljci: Anton Horvat, Andreja Resman, Marjan Kolarič, Ivan Lazar, Franc Medik, Stanko Ploh, Jože Šef, Jože Rakuša, Nataša Šoštaric, Marjeta Vaupotic;**

prostovoljci v okviru vseslovenskega projekta starejšim občanom omogočajo brezplačne prevoze in jim s tem omogočajo večjo mobilnost in socialno vključenost ter boljšo kakovost življenja v tretjem življenjskem obdobju. S prostovoljnimi prevozi je starejšim

občanom že vse od leta 2019 omogočen brezplačen prevoz do zdravstvenega doma, javne ustanove ali nakupovalnega središča, šoferji prostovoljci jih tudi pospremiti do vrat, z njimi počakajo v čakalnici, v veliko pomoč pa so jim lahko pri nakupih in pri opravkih na raznih uradih. V teh letih je bilo opravljenih več kot 190 prevozov.

Posebno priznanje Občine Središče ob Dravi je prejel **Pevski zbor Društva upokojencev Središče ob Dravi** za 25 let delovanja. Pevski zbor Društva upokojencev Središče ob Dravi je bil ustanovljen leta 1996. S prepevanjem so pričeli kot mešani pevski zbor, danes ga sestavljajo pevke pod vodstvom zborovodkinje Lucije Pocrnja. Nastopajo na prireditvah v občini in širše. Vsako leto se udeležijo revij pevskih zborov, ki jih organizira JSKD, revij Pokrajinske zveze društev upokojencev Ptuj, medgeneracijskega sodelovanja ZDUS v Ljubljani, Festivala za 3. življenjsko obdobje v Ljubljani, na prireditvah Medobčinske zveze društev upokojencev Ormož in še kje.

Podeljena je bila tudi **bronasta plaketa Občine Središče ob Dravi**, ki jo je prejela **Zdenka Blanka Slavič** iz Središča ob Dravi za povezovalno in požrtvovalno delo. Zdenka Slavič je dolgoletna članica Turističnega društva in pogosto pobudnica razstav, ki jih društvo postavlja v avli zgradbe domače občine. Neumorna je pri odkrivanju novih možnosti za

predstavitve ustvarjalnosti domačinov. S svojo mirnostjo in strpnim dialogom vedno deluje povezovalno. Dva mandata je bila tudi predsednica Društva upokojencev Središče ob Dravi. Že dolga leta vodi tudi skupino ljubiteljev književnosti, ki se je poimenovala Dravulice. Prav ta neformalna oblika srečevanja je spodbudila vodstvo ormoške knjižnice k ustanovitvi več knjižnih klubov.

Vsem prejemnikom iskrene čestitke za vse njihove dosežke in odtis, ki ga puščajo v domačem okolju.

Na slovesnosti so razglasili tudi rezultate športnih tekmovanj, ki so potekala za pokal Občine Središče ob Dravi. Proslavo je glasbeno sklenila naša godba na pihala, po proslavi pa je sledila pogostitev in druženje v prostorih telovadnice OŠ.

V sklopu kulturnih in družabnih dogodkov smo 16. aprila obeležili tudi vsakoletno **srečanje starejših občanov**. Krajevna Knjižnica Središče ob Dravi je 19. aprila v Sokolani organizirala **Domoznanski večer – Šport na Središkem v 60. in 70. letih 20. stoletja**, v času največjega razcveta različnih športov – od telovadbe do moštvenih športov, nastanka nekaterih največjih športnih društev, ki delujejo še danes.

Osnovna šola Središče ob Dravi je 21. aprila izvedla prireditev **Pozdrav pomladi**, kjer so se s svojimi pomladnimi točkami predstavili predvsem učenci razredne stopnje, ki so navdušili s plesom, z deklamiranjem in igralskimi sposobnostmi.

Praznovanje letošnjega občinskega praznika je sklenil še odličen koncert ženske vokalne skupine JUA z naslovom **»Kar izbralo je srce«**.

Občinski praznik je praznik vseh nas, ki v tej občini živimo ter kot skupnost praznujemo in obeležujemo vse tisto, kar nas povezuje.

Naša pesem in naša svoboda

»Če so nam že vzeli svobodo,
nam pesmi ne morejo vzeti,
če več zatirali nas bodo,
več bomo morali pet ...«

Tako je pred 95 leti zapisal takrat 13-letni primorski upornik; konec leta 1941 je bil obsojen na smrt in ustreljen na Opčinah pri Trstu. Pozneje je bil razglašen za narodnega heroja – to je bil Pinko Tomažič. Njegovo ime nosi tržaški partizanski pevski zbor, ki ponosno širi pesem upora in njegovo svobodoljubno misel.

Zakaj začnem svoj nagovor na zahodnem robu Slovenije? To izhaja iz navodil, ki jih je po nemški zasedbi naše dežele ob svojem tajnem obisku v Mariboru 18. aprila 1941 določil Heinrich Himmler. Med drugim je ukazal, da je treba takoj izseliti vse slovensko izobraženstvo, z družinami vred izseliti vse Slovence, ki so prišli po letu 1914 (in teh je bilo na Štajerskem veliko), izseliti je treba tisto vaško prebivalstvo, ki očitno kaže primesi tuje krvi ...

Ta navodila so imela v Središču ob Dravi in v sosednjih krajih takojšnje posledice. Med nami še živijo nekdanji izseljenci, ki so bili tedaj še otroci, a groza ob neusmiljenem preganjanju v njih ne utihne. Pred nekaj dnevi nam je to dogajanje podrobno opisala Marija Veselko. Kakšna nevarnost za vzvišeno nemško raso je predstavljala? Kaj so utegnili ukreniti učitelji, člani Sokola, zavedni posestniki, delavci in uradniki v mesecu dni po okupaciji, ko so se začele prve aretacije? Leto dni pozneje so Nemci ob pomoči domačih izdajalcev zaprli in kot talce ustrelili organizatorje upora. Njihov spomin bomo počastili z današnjo slovesnostjo. Ker njihova usmritev ni zadoščala, so poslali v taborišča člane njihovih družin.

Še leto pozneje, leta 1943, torej pred osemdesetimi leti, pa so se vojne razmere temeljito spremenile.

Nekoč nepremagljiva nemška armada je doživela poraze na vzhodni fronti, težave so bile v Afriki, Italija je septembra sklenila premirje z zahodnimi zavezniki in oktobra napovedala vojno Nemčiji.

Vse to je opogumilo tudi tiste, ki so še oklevali pri odločitvi za oborožen odpor proti okupatorju. Vse več borcev je tudi v naših krajih odhajalo v bojne enote. Na osvobojenem ozemlju, v Kočevju, pa se je v začetku

oktobra sestal zbor odposlancev slovenskega naroda. To je bilo prvo neposredno izvoljeno predstavništvo nekega okupiranega naroda v Evropi med drugo svetovno vojno. Med pomembnimi sklepi je bila tudi odločitev o priključitvi Primorske matični domovini. Naslednji mesec se je v Jajcu sestal AVNOJ in odločal o povojni usodi takratne Jugoslavije.

Čeprav so mnogi upali, da bo vojne in trpljenja kmalu konec, temu ni bilo tako. V spodbudo borcem in njihovim podpornikom je bila tale pesem:

»Glejte jo, kako izgleda
danes Hitlerjeva čreda!

Rasa nič več važna ni,
le da dosti je ljudi.

Poglej tu Kranjca in Laponca,
Žida, Turka in Japonca.

To zdaj nemška je armada
in zadnja Hitlerjeva nada.«

Je zdaj na svetu kaj drugače? Če ste spremljali papežev nagovor ob veliki noči, ste se morda zavedeli, da je na svetu preveč vojnih spopadov – ne le v Ukrajini, še v mnogih drugih državah. Zato je toliko bolj pomemben njegov poziv, naj vsi pomagamo žrtvam. Prosil pa je tudi Gospoda, naj navdihne voditelje narodov, da zagotovijo spoštovanje človeškega dostojanstva.

Trpljenje nedolžnega prebivalstva se zdi oddaljeno, a nikoli ne moremo biti prepričani, da ne bo zadelo tudi nas. Počastimo spomin naših sokrajanov, ki so žrtvovali svoja življenja za svobodo, z minuto molka.

(Nagovor na svečanosti v spomin žrtvam NOB, ki je bila 11. 4. 2023 na Trgu talcev v Središču ob Dravi.)

OBVESTILA UREDNIŠKEGA ODBORA

Splošne informacije glede prispevkov

Vabljeni, da svoje prispevke (članke in slikovno gradivo, rešitve križank in nagradnih vprašanj) pošljete na naslov: Uredniški odbor Sredice, Občina Središče ob Dravi, Trg talcev 4, 2277 Središče ob Dravi ali v elektronski obliki na: urednistvo.sredica@gmail.com, lahko pa jih oddate v sprejemni pisarni Občine Središče ob Dravi. Uredniški odbor si pridržuje pravico do izbire prispevkov, ki bodo objavljeni v glasilu, ter do spremembe naslovov in krajšanja prispevkov, skladno s prostorskimi možnostmi in uredniško politiko.

Prihodnja številka bo izšla predvidoma ob koncu meseca septembra.

Rok za oddajo prispevkov za naslednjo številko glasila je 10. september 2023.

Glasilo Sredica izhaja 4-krat letno in ga prejmejo brezplačno vsa gospodinjstva v Občini Središče ob Dravi. Občinsko glasilo raznaša Pošta Slovenije. Glasilo je na voljo tudi v prostorih Občine Središče ob Dravi ter v elektronski obliki na internetni strani: <http://www.sredisce-ob-dravi.si>. Izdajatelj glasila je Občina Središče ob Dravi.

Sprejem uspešnih učencev pri županu

V četrtek, 22. 6. 2023, je župan Toni Jelovica priredil slavnostni sprejem za učence Osnovne šole Središče ob Dravi, ki so v vseh devetih letih šolanja dosegali odlične rezultate in dosežke. Sprejema se je udeležilo pet učenek in učencev: devetošolci Lana Borko, Anastazija Jakl, Tjaša Rubin in Matic Habjanič za odličen uspeh v vseh letih osnovne šole ter Nejc Rubin iz 6. razreda, ki je osvojil zlato priznanje na državnem tekmovanju iz angleščine. Učence je spremljala ravnateljica Jasna Munda.

Župan Toni Jelovica je nadarjenim učenkam in učencem izročil priložnostno darilo in jim zaželel vse najboljše pri njihovem nadaljnjem šolanju. Iskrene čestitke!

Janja Jurkovič

Prvo sveto obhajilo

Praznik binkošti se obhaja 50 dni po veliki noči in je praznik prihoda Svetega Duha, ker je na ta dan po svetopisemskem sporočilu nad zbrane učence in Marijo prišel Sveti Duh. Letošnja binkoštna nedelja je bila 28. maja in je bila posebna za naše prvoobhajance, ki so nestrpno pričakovali ta dan, ki nas je na nek neviden način dodatno povezal in stkal posebno vez med nami. Naši otroci bodo skozi življenje pridobili številne izkušnje in starši smo tu, da jim nudimo oporo in jih pospremimo stopničko višje tudi v razumevanju vere in njene moči. Polna cerkev na Grabah je bila dokaz, da si želimo biti del posebnega dogodka. Gospod župnik se je zelo trudil s prvoobhajanci, saj so skupaj bili na

duhovnih vajah v Veržeju, se veliko pogovarjali in se dobro pripravili na sprejem prvega svetega obhajila. Tako so na sončno nedeljo sprejeli v svoja čista srca Jezusa in mi smo jih s ponosom opazovali in se veselili z njimi. Prelepo petje skupine JUA nam je pobožalo srca, ob glasnem prepevanju naših otrok pa so se nam vsem orosile oči.

Naj prvoobhajancem Valentini, Mii, Zoji, Lanu, Niku, Vidu, Pii, Lani, Brini, Alexu, Jaku, Tianu, Svitu, Axlu, Lini, Brini, Katarini, Mii, Marini in Matjažu ostane ta posebna nedelja v prijetnem spominu in naj bo to prvo srečanje z Jezusom začetek lepega prijateljstva.

Visok jubilej trga Središče

Z gotovostjo vem, da bo ta zapis o starosti oziroma visokem jubileju trga Središče (in še kratek pregled "slovensko-rimske" zgodovine, ki je kot prolog temu prispevku) naletel na začudenje, skomiganje z rameni ali striženje z ušesi. Kdo ve. Tudi to, da kraj z okolico, bogat z mnogimi, arheološkimi najdbami in burno zgodovino, ni bil "vsajen" naključno pod prazgodovinsko rečno teraso, sicer malo nižje od današnjega trga v neposredni okolici staroveškega gradišča in rimskih izkopenin na Cirkevci, južno od železnice. Središče se omenja že v času vladavine Rimskega cesarstva, 1. in 2. stoletja, na razpotju dveh krakov cest Ptuj–Sobotišče /Szombately/–Varaždin ter Središče–Ptuj–Celje, v zvezi z rimsko naselbino /taborom/ t. i. In medio Curta¹ (Ciglenečki). Gotovo pa je bila okolica Središča poseljena že pred prihodom Rimljanov in sega tja v mlajšo kameno dobo oziroma v čas neolitika (Kovačič). V letih tik pred Kristusovo dobo so rimski zavojevalci začeli neusmiljeno prodirati proti vzhodu ter si tako podvrgli svet med Jadranskim morjem in Donavo. Tega so nato združili v veliko upravno ozemlje – pokrajino z imenom Ilirik² s sedežem v današnjem srbskem Sremu (Sirmiumu) – s težkimi boji s Sloven(c)i, trajajočimi v treh navalih oziroma v treh grozovitih vojnah, v časovni distanci od leta 32 pred Kristusom pa do leta 9 našega štetja (Venelin/Šiško).

Rimsko-slovenske vojne

Na kratko o teh vojnah. Naj poudarim, da je v središki Kroniki, avtorja Frana Kovačiča, opisana samo ena vojna med Slovenci in Tiberijevo vojsko. In še ta je prikazana kot vstaja ilirskih³ prebivalcev. Med drugim zapiše, da naj bi bila ta vojna oz. vstaja posledica

¹ Antoninski potopis navaja, da se nahaja ob rimski cesti iz Petovie proti Savarii prva postaja, to je 31 rimskih milj, kraj z imenom "In medio Curta". Vendar so stari zgodovinpisci (Jordanes, Fuhrman, Bedekovič v Natale solum, Muchar itd.) imeli vsak svoje mnenje in razlage, dokler ni F. Kovačič postavil najverjetnejše teze oz. prepričanja, da je rimska postaja "In medio Curta" stala v okolici Središča (F. Kovačič, ČZN, 1909).

² Ime Ilirik zaznamo že pri Grkih (Herodot), vendar je njegov izvor še do danes ostal nezarešen. Ilirik je obče ime, morda grško. Rimljani so to ime sprejeli v svoje zemljepisno imenoslovje. Toda geografski pojem Ilirik ni vedno enak, zato veliki ruski zgodovinar iz 19. stoletja, Jurij Venelin, piše, kar sta zapisala Strabon in Annian, "da je Ilirik zaobjemal vse dežele, ki mejijo na Donavo, od njenega izliva v Črno morje, do predela rimskih provinc Mizije, Makedonije in Epira, na jugozahodu do Jadranskega morja, na zahodu pa do Galije" – pač pove, da se je tako imenovala vsa Slovenija – Ilirija ali Ilirik. Težko razumljivo, mar ne?

³ Antol Vramec, ormoški rojak, kanonik in pisec Kronike iz leta 1578, pod leto 3628 (novo štetje 336 pr. Kr.) je zapisal naslednje: »Alexander Veliki po očetu Filipu postane makedonski kralj, premaga Bolgare in Ilire, ki se zdaj imenujejo Sloveni ... (Alexander veliki po Otcu Filipa, Kralj Macedonski duči Bulgare in Illirukuše, ki se vezda imenuju Sloveni, oblada.)«

Ob 500-letnici priznanja trških pravic. Občinski odbor trga Središče v letu 1933. V sredini sedi župan Anton Kolarič, ob njem občinski svetovalci, stojijo občinski odborniki.

izgradnje postojanke "In medio Curta"⁴. Tudi na splošno se vojne med Slovenci in Rimljani v zgodovinospisju malo omenjajo. Le to, da so Slovenci pred rimsko okupacijo živeli svobodno v svojih kraljestvih Noriku, Dalmaciji in Panoniji.

Temelj rimske politike je bilo konstantno vojskovanje. S tem so osvajali nova ozemlja in njihovo prebivalstvo. Rimljani so svoj imperij ohranjali s tem, da so ga nenehno širili in si podrejali sosednje narode ter izkoriščali njihove dobrine ter delovno silo. V 3. stoletju pred Kristusom so Rimljani vojaško posegli na vzhodno Jadransko morje v t. i. prvi in drugi ilirski vojni. V letih 178 in 177 pr. Kr. so le-ti utrjevali svojo oblast v severni Italiji in vodili drugo istrsko vojno. Med leti 171 in 168 pr. Kr. je sledila tretja ilirska vojna, desetletje pozneje pa prva vojna s Panonci in z Dalmatinci – Delmati (Venelin). Zanimivo, da teh vojn Venelin ne opisuje podrobneje, čeprav so jih Rimljani vojevali s plemeni, ki jih sam uvršča med slovenska. Zapiše le, da je padec Slovenije potekal postopoma. Začel se je leta 170 pred Kristusovim rojstvom – polotok Istra je padel v letu 174, Primorje do Benetk pa sedem let pozneje.

Nekoliko podrobneje pa se je lotil opisa rimsko-slovenskih vojn v drugi polovici 1. stoletja pr. Kr. in v prvem desetletju naše dobe. Poimenuje jih prva, druga in tretja slovenska vojna.

Prva slovenska vojna je imela za posledico padec ravninske, stepske ali panonske Slovenije med leti 32 in 12 pr. Kr.⁵. Konec Rimske republike in vzpon Rimskega cesarstva sta neločljivo povezana s padcem starodavne Slovenije, katere glavni akter je bil krvnik, rimski cesar Avgust Oktavijan. Venelin je o tej vojni

⁴ Glej F. Kovačič, Trg Središče, str. 80–81.

črpal gradivo iz zapisov Diona Kasija. To leto (32 pr. Kr.) je cesar Avgust povedel svojo vojsko v Panonijo, ne da bi imel za to kakršne koli razloge. Vojaške formacije je povedel na taktične vaje in zaradi prehranjevanja. To je bil izgovor.

Druga slovenska vojna. Padec gorske Slovenije leta 12 pr. Kr. (alpska vojna). To leto so Županci z Noričani (Pannonii cum Noricis) napadli Istro. Obramba Rimljanov je bila premočna, zato so morali napadalci prositi za premirje, kar je imelo za posledico oz. je bilo povod za podjarmljenje Noričanov in Retijcev (Dion Kasij). V tej vojni sta bila rimska poveljnika Oktavijanova posinovljenca Druz in Tiberij.

Današnji zgodovinarji tudi poročajo o tej vojni, ki pa jo postavljajo v leto 15 pr. Kr. V spomin na alpsko vojno (bellum Noricum) je bil leta 7 pr. Kr. v kraju La Turbie pri Monaku postavljen velikanski spomenik Tropaeum Alpium, na katerem je zapisanih 48 podjarmljenih alpskih ljudstev, ki so prebivala "od Zgornjega in Spodnjega morja", to je od Jadranskega do Tirenskega morja (Venelin).

Tretja slovenska vojna – dokončno podjarmljenje celotne Slovenije med leti 6 in 9 po Kr. V tem zapisu uporablja Venelin tri različne rimske vire, med katerimi so: udeleženec vojne, general Velej Paterkul, Dion Kasij in Svetonij. Med temi leti so se Rimljanom uprli Panonci, Dalmatinci in del Noričanov. Upor je zajel območje Ilirika in povzročil eno najhujših in najdaljših vojn v času Avgusta Oktavijana. Vzroki za upor so bili že takrat standardni – nasilje zavojevalcev, plenjenje, visoki davki ... Oktavijan je poveljstvo določil Tiberiju, ki je že imel izkušnje s Slovenci. Med generali je bil tudi Velej Paterkul, pisec rimske zgodovine. V svojih zapiskih je zgroženo zapisal, da ko se dvigne ogromna množica prebivalstva teh dežel, ki jih je bilo več kot 800.000, tedaj bi se bilo bolje ukvarjati s čim drugim, bolj koristnim delom. Med to množico hrabrih mož je bilo 200.000 takih, ki so lahko nosili orožje peš, in 9.000 konjenikov. Del te ogromne sile, ki so jo vodili najhrabrejši in najbolj izkušeni vojskovodje, je bil usmerjen, skupaj z Ljubljansko in s Tržaško pokrajino nad Italijo. Drugi del je napadel Makedonijo, ostali pa so bili določeni za obrambo lastnih ognjišč. Vrhovno oblast sta imela kneza, brata **Bato** in **Pinet**. Moč upornih Slovencev je Rimljane tako prestrašila, da je

⁶ Luttenberg, seine Umgebungen, Bewohner und Geschichte. Graz, 1850.

⁵ Nekateri viri poročajo, da je bil začetek vojne v letu 34 pr. Kr., ko je A. Oktavijan napadel Japode. Ti so se mu nečloveško upirali, zlasti v mestih Arrupium (Turjak) in Metulium (Metulje pri Ložu ali morda Šmihel pri Hrenovicah). Tukaj je bil Oktavijan ranjen in so ga morali z bojišča odnesti. Pozneje je rimska vojska od Metulj prodrla proti panonskemu mestu Sisku (Segeste, Siscia) in ga, še preden ga je zavzel, oblegal več kot mesec dni. Padcu Siska je sledila invazija na ostale dele Panonije, ki pa ni bila povsem osvojena. Viri poročajo, da so Panonci skupaj z Noričani napadli rimske postojanke na meji z Istro. Verjetno je bil to razlog za neuspeh imperatorja.

sam cesar Oktavijan v zboru senatorjev dejal: "Ako se ne združimo vsi Rimljani k obrambi, zna sovražnik v desetih dneh pred zidi Rima stati." Ti so potem strnili vrste; se poslužili prevar in podkupovanja voditeljev upornikov, laži in drugih spletk in jih tako uspeli poraziti. Združeni Slovenci so v tej vojni naredili usodno napako, ko so svojo vojsko razdelili na tri armade. V vojaških formacijah je nato prihajalo do uporov, ki jih je Tiberijeva armada ugodno izkoristila v svoj prid in triumfiral, nad poraženimi Slovenci pa se brutalno znesla. Ob tem je Venelin zapisal pomenljive besede: "Zapomnite si dobro! Takratni položaj in razmere so resnični čas (doba) rojstva besede l'esclave. To dejstvo lahko dovolj pouči zgodovinarje Panonije, Norika in Retije, da Slovenci niso prišli v te kraje v VI. stoletju (o kakšni kolonizaciji pri sodobnih pisateljih ne najdemo niti besede), temveč da so od nekdanj tod živeli in tu so nanje naleteli tudi Rimljani."

To je kratek in strnjen pregled dogodkov, ki so vsekakor vplivali tudi na naše kraje. Kajti nezaupljivi in prestrašeni Rimljan je začel povsod ob zgrajenih cestah graditi postojanke, organizirati straže, obenem pa začel s krčenjem neprehodnih gozdov, kot potencialno nevarnost skrivanja upornikov, ki so ropali trgovske vprege. Ena takšnih postojank je vsekakor rimska "In medio Curta".

Večno vprašanje – kdaj je Središče dobilo pravice cesarskih trgov

Takšno vprašanje se je utrnilo Mateju Slekovcu (1846–1903) pri zbiranju gradiva za morebitno kroniko središke župnije. Slekovec je bil marljiv duhovnik in strasten zbiralec bogatih zgodovinskih virov, ki so ga v Središču nagovarjali na vsakem koraku. Starodaven trg, na vzhodnem koncu Dravskega polja, ki se razteza vse od Maribora, v porečju Drave in prav tukaj reka Drava zapusti štajerska tla. Svoja bogata raziskovanja je objavljaval v mnogih časnikih in časopisih. Prav pri določitvi nastanka in omembe trga Središče se je Slekovec prenaljil, kajti pri svojem raziskovanju, kdaj je dobilo Središče trške pravice, je nekritično povzel trditev nemško govorečega zgodovinarja J. C. Hofrichterja iz knjige o Luttenbergu⁶ (Ljutomeru), da je Središču podelila trške pravice Barbara Frankopanska. Ta zadeva je Slekovca, ki je bil "pikolovski" zgodovinar, močno razjezila. V popravku, ki ga je objavil v Kresu leta 1885, se to občuti. V uvodu med drugim piše, da imamo za zgodovino slovenske Štajerske iz srednjega veka res malo poročil in še ta so nejasna in nezanesljiva. Posebno nemškim zgodovinarjem ni posebno verjeti. Enako je omenil zgodovinarja Mucharja in dr. Puffa. Posebej Muchar, ki

⁷ Zato pa imamo več ko stoletje in pol "zabetonirano" lažnivo tezo o priselitvi nekakšnih Slovanov v 6. stoletju v te kraje izza Karpatov oz. Pripjatskega močvirja v Ukrajini, med katerimi so bili bojda Slovenci. V zadnjih letih se je z iznajdbo človeškega genoma razvila nova veja genetike – rodoslovje na podlagi DNK. V Sloveniji to vejo znanosti orje upokojeni univerzitetni profesor kemije, dr. Anton Perdih, rojen 1939. Je avtor "bogokletne" knjige Izvor Slovencev in drugih Evropejcev, ki je izšla že v treh ponatisih.

je bil Slovincem neprijazen in nepravičen. Enako dr. Puff. Z žalostjo ugotavlja, da se potem ni čuditi, da so ti, tuji zgodovinarji, obravnavali našo zgodovino neprimerno in omalovažujoče⁷. Prav zaradi teh razlogov so njihova zgodovinska dela o Slovencih in slovenski Štajerski nezanesljiva, navaja. Slovensko zgodovinopisje se še danes opira na te vire, s katerimi dela slabo uslugo slovenskemu narodu.

Slekovec je nato imel veliko sreče, da mu je prišla v roke zelo stara listina, ki jo je hranilo županstvo trga Središče. Župan Davorin (Martin) Čulek mu jo je prijazno izročil.

Iz prevedene listine je razvidno, da to ni prvotno oz. originalno pismo, s katerim so bile Središčanom podeljene pravice, ampak je ta dokument dokaz, da je ormoška grofica, Barbara Frankopanska, na dan Sv. Petra in Pavla I. 1488 s tem pismom le obnovila in potrdila trške pravice, ker je originalna listina ob požaru ormoškega gradu zgorela. Slekovec trdi, seveda na podlagi te listine, da je imelo Središče ta privilegij že leta 1433 (Kres, 1885).

Središče se prvokrat omenja (ne župnija in ne trg) leta 1255, v listini kralja Bele IV., ko je podaril Frideriku Ptujskemu gradova Središče in Borl. **Kot trg pa se Središče omenja že leta 1293 (Golec)**. Središče je

dobilo trške pravice že med letoma 1300 in 1350 (Kovačič). Ta raztegnjena letnica se je najbolj približala resnici. Kajti Golec je ugotovil, da je **Središče, skupaj z Ormožem postalo leta 1293 trg**. S tem imenovanjem je povsem jasno, da je Središče moralo dobiti tudi določene pravice. Letnica 1433 ni leto podelitve trških pravic, temveč je to leto izrecne omembe trga Središče. Povsem pa je jasno, da je bil trg imenovan davno prej (1293). Kovačič tudi dosledno oporeka nekaterim kronistom podelitev trških pravic Središčanom leta 1488. Seveda so takšni podatki mnogo pozneje zavedli središko županstvo, ki je leta 1933 slavnostno praznovalo 500 let priznanja trških pravic. Kar pa seveda ne drži!

Edini pomemben podatek, ki ga je zgodovinar Franc Kovačič zapisal v središki Kroniki iz leta 1908, je, da se **Središče prvič omenja 1255. leta**, kar seveda drži (Kovačič, Golec). Kdaj pa je Središče dobilo trške pravice, je bilo dolga leta v temi, dokler ni prišel na svetlo vir (Golec), ki potrjuje, da je **Središče dobilo trške pravice davnega 1293. leta**. Torej bo v sedanjem letu 2023 preteklo častitljivih **730 let od podelitve trških pravic**, čez dve leti pa bo trg Središče praznoval **visoki jubilej – 770. obletnico prve omembe kraja!** Veselimo se praznovanja!

Rania Šraj Ayache, Regionalna razvojna agencija za Podravje - Maribor

Kako zagotavljamo trajno prihodnost zaDravo

Reka Drava je simbol pokrajine in življenja ob njej. S partnerstvom v projektu zaDravo se trajno izboljšuje življenjski prostor ob reki in bogati doživetja obiskovalcev.

V četrtek, 1. junija 2023, so na novinarski konferenci partnerji projekta, pod vodstvom **Regionalne razvojne agencije za Podravje - Maribor (RRA Podravje - Maribor)**, predstavili izvedene aktivnosti in rezultate projekta zaDravo, s katerimi so izboljšali stanje dravskega rečnega ekosistema, uredili učne poti in razgledne točke ob Dravi ter prispevali k boljši kakovosti življenja lokalnih prebivalcev.

Reka Drava je na območju med Mariborom in Središčem ob Dravi prava zakladnica biotske raznovrstnosti in zato eno od naravovarstveno pomembnejših območij v Sloveniji ter del evropskega ekološkega omrežja Natura 2000 (zavarovano območje in naravne vrednote). Zaradi dolgotrajnih negativnih vplivov na rečni ekosistem je prišlo do številnih neravnovesij, ki so jih z aktivnostmi projekta zaDravo omilili ter s tem prispevali k ohranjenosti vrst in habitatnih tipov rečnega in obrečnega pasu.

Novinarska konferenca v Središču ob Dravi

K slednjemu je z aktivnostmi za izboljšanje stanja poplavnih obrečnih gozdov pristopil **Zavod RS za varstvo narave (ZRSVN)**. **Simon Veberič**, član projektne skupine na ZRSVN, OE Maribor, je povedal: »Zaradi preteklih posegov v rečno strugo, spremenjenega vodnega režima, občasnih krčenj gozdov in razmaha invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst so obrečni gozdovi ogroženi. S tem namenom smo v sodelovanju z gozdarsko stroko na 15 hektarjih zemljišč izvedli obnovo z zasaditvijo značilnih drevesnih vrst ter

Obnova obrečnih gozdov (Foto: Simon Veberič)

ukrepe za spodbujanje naravnega pomlajevanja gozdov. Prav tako pa bo del poplavnih gozdov trajno prepuščen naravi, saj v njih ne bo aktivnega gospodarjenja.«

Drevesne in grmovne vrste, t. i. mejice, so značilni strukturni elementi kulturne krajine. So življenjski prostor številnih rastlin in prstoživečih živali, kot so žuželke, ptice in netopirji, hkrati pa povezovalni koridorji različnih življenjskih okolij, s čimer povečujejo vrstno pestrost. Direktorica **Občinske uprave Občine Središče ob Dravi, Jelka Zidarič Trstenjak**, pozdravlja tovrstno partnerstvo: »Za zagotavljanje trajnega izboljšanja habitata smo lahko s projektnimi finančnimi sredstvi izvedli odkupe in obnove zemljišč ob reki Dravi ter že v letu 2021 in 2022 izboljšali obstoječe in vzpostavili nove travnike. Dodatno smo razširili prostor z zasaditvijo nekaj več kot 4000 sadik drevesnic in grmovnic, ki jih je bilo treba tudi obžeti in počistiti. Kot rezultat teh izvedenih aktivnosti lahko danes že opazimo, da se na travnike in v mejice vrača življenje.«

Direkcija RS za vode je v Krajinskem parku Šturmovci izvedla dva ukrepa v skupni vrednosti nekaj več kot 275.000 evrov. **Mag. Mateja Klaneček**, vodja sektorja območja Drave: »Z odstranitvijo čepov in odkopom naplavin smo vzpostavili pretočnost korita Šturmovskega rokava. Z drenažnim poljem na desnem bregu Ptujkega jezera se voda sedaj naravno filtrira,

Ena izmed mlak v Šturmovcih (Foto: Marjana Kolednik)

del vode iz podtalnice in jarka pa se preusmerja v obnovljen (poglobljen in razširjen) rokav.«

Z drugim ukrepom so na skupno 11,7 hektarjih (20 lokacij: 3 v Vareji, 8 v Krčevini pri Vurberku in 9 v Šturmovcih) uredili kotanje oz. mlake (vsaka velikosti približno 100 m²) in s tem vzpostavili ustrezne vodne habitate (za vrsti veliki pupek in hribski urh) ter številne druge Natura 2000 kvalifikacijske vrste.

O omenjenem obrečnem življenju rastlinskih in živalskih vrst se bomo lahko na trasi od Limbuškega nabrežja do Središča ob Dravi od letošnjega oktobra poučili s pomočjo interpretacijskih enot, nam je napovedala članica projektne skupine na **RRA Podravje - Maribor, mag. Danijela Kocuvan**, in dodala: »Z namenom popestritve doživetij in hkrati ozaveščanja obiskovalcev o raznovrstnosti obrečnega habitata ter pomembnosti varovanja narave v prihodnje bomo v času od junija do septembra uredili 16 t. i. interpretacijskih enot z različnimi elementi in vsebinami - tri interpretacijske centre, štiri poligone, dve učni poti in sedem interpretacijskih točk, ki bodo opremljeni s tablami, z razglednimi točkami in drugimi elementi.«

V partnerstvo za Dravo so od začetka projekta leta 2019 med zgoraj naštetimi partnerji vključene tudi ZRS Bistra Ptuj ter občini Starše in Duplek, skupna vrednost projekta pa znaša 6.221.498,76 evrov.

Računovodski servis KSENJA

Ksenja Sever s.p.
Ljutomerska cesta 30
2270 Ormož
Tel.: 041 911 234

kjenja.sever3@gmail.com

Kmetija SEVER PERUTNINARSTVO

Miran Sever

Nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji
Šalovci 42, Središče ob Dravi

Tel.: 02/719 13 94, Dragica: 030 292 183,
Miran: 041 724 363

“S krajem je treba dihati ...”

Toni Jelovica je novi župan Občine Središče ob Dravi. Decembra je nasledil dolgoletnega župana Jurija Borka. Toni je »Srijanec«, ki je dolga leta aktiven v društvenem življenju, pa tudi politika ga zanima že vrsto let. Kakšen je njegov pogled na razvoj občine, kje smo dobri, kje pa je treba še marsikaj postoriti, smo ga povprašali v tokratni izdaji Sredice.

Gospod župan, verjetno ni prepozno za čestitke ob volilni zmagi, čeprav je od takrat minilo že več kot pol leta. Mogoče bi bilo pametno, da razrešimo dilemo: Jelovica – kje je naglas?

Hvala. Zanimivo vprašanje. Torej, naglas je na e, torej Jelovica.

Če lahko, bi nadaljeval z ne ravno najbolj izvirnim vprašanjem. Zakaj ste se odločili za vstop v politiko oz. za boj za županski stolček? Kaj ste pogrešali na dosedanji poklicni poti, da ste se odločili za takšen korak?

Treba je povedati, da v lokalni politiki nisem ravno novinec. V gasilskem društvu Središče in Nogometnem klubu Središče, kar je seveda izven političnih vod, sem dolga leta aktiven član, med političnimi funkcijami pa moram izpostaviti zadnje predsedovanje Krajevni skupnosti Središče, preden smo se odločili, da gremo kot občina na samostojno pot. Politika me je vedno zanimala, v meni je vedno tlela želja, da bi mogoče kdaj poskusil s kandidaturo za župana, in lani je prišel čas tudi za to.

Vsi se še spomnimo napete volilne tekme. Zahvaljujoč tistemu enemu glasu razlike, smo bili v vseh dnevnikih in poročilih. Kakšen je vaš pogled na takratno dogajanje?

Moram iskreno povedati, da sem bil presenečen nad tesno zmago nad g. Borkom že v prvem krogu in jasno mi je postalo, da bo treba v odločilnem drugem krogu vložiti še več truda. Vedel sem, da bo tesno, ampak tako tesno ... To pa res ne. No, če ne drugo, pa sedaj cela Slovenija ve, kje je Središče ob Dravi. Z Jurijem sva odigrala korektno partijo, prišel mi je tudi čestitit hitro po objavi rezultatov. To pa je tisto, kar največ šteje.

Občina Središče. Kakšni so vaši pogledi na trenutni razvoj občine? Kateri so tisti glavni projekti, ki so, kot radi rečemo, na mizi? Kaj bi bilo dobro postoriti v nekaj letih, da bi bili kot župan na koncu mandata zadovoljni?

Ko sem se začel spogledovati z vstopom v županski boj, sem vedel, da bo treba večino elana vložiti v razvoj gospodarstva, brez tega ne gre, čeprav se sliši še kako oguljeno. Industrijska cona Lipje 1 se bo kmalu zaključila, Lipje 2 je naš naslednji projekt. Obe coni bo treba v najkrajšem možnem času zapolniti, zaposlitve prinašajo nova delovna mesta, le-ta pa v večji meri

zaustavljajo odliv mladih iz naše demografsko ogrožene in precej postarane občine. Privabljanje podjetij ni lahka naloga, a ostajam optimist. Naslednja pomembna tema je tudi dokončna ureditev vodovodnega omrežja, pripravlja se tudi Občinski prostorski načrt za celotno občino, zatem še OPPN (Občinski podroben prostorski načrt) za že omenjeno Lipje, dela se tudi lokacijski načrt za ureditev atletske steze na Tratah, in sicer okoli pomožnega igrišča.

Občane gotovo zanima, katera podjetja so tista, ki so oziroma bodo zasedla cono Lipje?

Parcele so bile pokupljene že v mandatu g. Borka, mi samo nadaljujemo dobro zastavljeno delo. Prve gradnje pričakujem že to leto, najkasneje pa v 2024. Lipje 1 je torej že »polno«, o imenih pa zaenkrat še ne bi. Zagotavljam pa, da se nam obeta lepa zgodba. Podoben optimizem lahko gradimo tudi pri projektu Lipje 2.

Ne vem, ali je vprašanje na mestu, ampak lahko mogoče vi kot geodet na županski funkciji vplivate na to, da določena dela, meritve stečejo hitreje?

Mogoče je moja prednost v tem, da dajalce soglasja poznam, je pa seveda to zahtevno delo. Obljubiti ne morem nič, da bo v tem smislu kaj hitreje steklo, ampak pustimo času čas.

Vidimo lahko, da se na Gradišču nekaj dogaja ravno v tem času. Za kaj gre?

Ja, na prostoru med asfaltnim igriščem in Bobotom se dokončuje interpretacijska točka, kjer skupaj z Regionalno razvojno agencijo (RRA) iz Maribora v okviru projekta zaDravo (v katerem so še občine Duplek, Starše, Ptuj in Ormož) gradimo neke vrste miniaturo krajinskega parka, da se bodo obiskovalci, še preden stopijo v poplavni gozd ob Dravi, seznanili z njegovimi značilnostmi na privlačen in izviren način. Vemo, kako pomembna je za nas Drava, in takšne projekte vedno zgrabimo z obema rokama. Si pa bo mogoče v spodnjih prostorih občinske stavbe ogledati digitalno predstavitev omenjenega območja. Malo se mudi – do konca septembra bosta oba projekta zaključena in

veselim se, da ju bomo lahko ponudili obiskovalcem v ogled in uporabo.

No, če smo že pri Dravi, je ena izmed prvih asociacij, seveda, turizem. Vemo, da smo kot občina še vedno brez prenočišč. Kako kaže, gospod župan, v tej smeri?

Dejstvo je, da se občina vse od ustanovitve na tem področju trudi po svojih močeh: spodbuja zainteresirane kmetije, da odprejo kakšno dopolnilno dejavnost in mogoče poskusijo tudi s prenočišči; lahko pridobimo kakšna manjša sredstva na razpisih za obmejna in demografsko ogrožena območja v zvezi z gospodarstvom, h kateremu spada tudi turizem, to pa je tudi to, kar mi kot javna ustanova lahko naredimo. Vse je v rokah potencialnih zasebnih investitorjev – ko se bo oz. če se bo kaj na tem polju v bližnji prihodnosti zgodilo, pa bo vsekakor javno objavljeno. Tu je trenutno optimizem na mestu. Drugače pa, če gremo malo iz okvirjev turizma – letos nadaljujemo s projekti, ki so se pričeli že lani, kot je na primer ureditev športnega igrišča z ustrežno podporno infrastrukturo. Igrišče za tenis je očitno dovolj dobro tudi za znano teniško igralko Polono Hercog. Občani so jo gotovo že videli, kako te dni (sredina junija) trenira in se pripravlja na prihajajoče izzive, predvsem na nastop na Wimbledonu.

Naše kraje so pred časom zaznamovale poplave. Kakšen je vaš pogled na situacijo? Kaj je možno postoriti v prihodnje, da bo škoda manjša?

Res je, letos so nas, pa čeprav te besede vedno znova slišimo, poplave presenetile. Vedno smo bili pri takojšnji pomoči občanom relativno uspešni, zavarovali smo objekte. To kot gasilec in nekdanji poveljnik civilne zaščite dobro vem. Trnava in Črnc se bosta morala na najbolj kritičnih točkah poglobiti, da bo manj prelivanja iz struge, pa tudi čiščenje obeh vodotokov se bo letos nadaljevalo, tako da lahko občanom zagotovim, da bo, kar se poplav tiče, vsako leto organizacija boljša, težav pa, upam, še manj. Je pa treba vedeti, da obnašanja narave ne moremo vedno v celoti predvideti.

Kako ste kot župan zadovoljni z utripom v kraju, občini?

Splošen občutek je dober. Če vzamemo v obzir velikost naše občine in število prebivalcev, se kar veliko dogaja, to nam priznavajo tudi drugi. V težkem kovidnem obdobju je veliko društev drugod zamrlo, kar za našo občino ne velja. Ali je to sreča ali pa zagnanost in trdna volja naših ljudi, da sodelujejo v društvnem življenju. Verjetno bolj slednje. Občina bo tudi v prihodnje društvom finančno pomagala, kolikor bo to mogoče. Nekaj rezerve je gotovo še v povezovanju, ko gre za kakšen večji dogodek v kraju, tu si ne smejo društva po nepotrebem konkurirati. Občani po navadi stopijo skupaj, pomagajo, se odzovejo, tiste manjše spodrsaljke pa bomo v prihodnje že premostili.

Županska funkcija je takšna, da morate biti veliko časa ljudem na razpolago za odgovore na težave, ki jih pestijo. Vas ljudje ustavljajo, sprašujejo, kaj pokomentirajo? Kako ste se navadili na to spremembo?

Različni ljudje, različna vprašanja. Letos jih je največ zanimalo, predvsem v pomladnih mesecih, kdaj bomo končno pokosili travo ob cestah, pa kdaj bomo jarke

očistili. Tu nam vreme letos res ni bilo naklonjeno, nekaj časovnega zamika je nastalo, ampak ni bojazni, da bo kaj ostalo neopravljeno. Pogosto me sprašujejo, kako je s pokopališčem. Ciprese, na katere smo se v dolgih letih resda že navadili, bomo odstranili, nadomestilo pa jih bo rastlinje, ki ga bo lažje nadzorovati in urejati. Nekaj drevoredov še čaka na ureditev, tu delamo, kar je v naši moči. Pojavljajo se tudi kakšne želje, pobude, kjer pa kot občina ne moremo bistveno pripomoči k njihovi uresničitvi. Z odzivom občanov sem na splošno zelo zadovoljen.

Obiskovalci, turisti, poslovni partnerji – vsi se, če nas hočejo obiskati, morajo pripeljati po ne ravno bleščeče vzdrževani državni cesti iz Ormoža, ki je mestoma v sramotnem stanju. Se obetajo kakšni pozitivni premiki v tej smeri?

Takoj po nastopu funkcije sem zavihal rokave in se najvil pri pristojnem ministru za infrastrukturo. Cesta se projektira, terminski načrt pa je takšen, da bo državna cesta skozi celotno občino oziroma od vstopa na obreški strani do mosta preko Trnave v Središču v celoti temeljito prenovljena. Omenjata se leti 2025 ali 2026. Držimo pesti. Kot župan obljubljam, da bom storil vse, da bo temu res tako. Prenovljeno povezavo do Ormoža resnično potrebujemo.

Kaj se dogaja na območju stare carinske postaje?

Izgled tega območja nam tudi ni najbolj v ponos, tudi tu pritiskamo na vzdrževalca, to je Cestno podjetje Ptuj, da bi jo večkrat uvrstilo na svoj koledar, kar se osnovnega urejanja tiče. Stara carina je nekakšna slika urejenosti naše občine za vse, ki pridejo iz vzhodne – hrvaške strani in tu si ne smemo dovoliti, da je območje sredi pomladi nepokošeno in mestoma zasmeteno. Območje še najbolj uporabljajo vozniki tovornjakov, ki tu parkirajo in počivajo, kar seveda ni narobe, ampak pri pospravljanju za sabo bi lahko bili malo bolj odgovorni do okolja. S padcem meje pa se je spraznilo še območje nove carine – tudi tu iščemo rešitve.

Meja je padla, res je – pomembno dejstvo za našo občino. Kako vi vidite prihodnji razvoj, povezovanje s sosedi v prihodnje?

Država razpisuje Interreg programe Slovenija-Hrvaška, tu se bomo prijavili, poskusili bomo tudi s sodelovanjem v sorodnem razpisu Interreg Slovenija-Madžarska. Evropskega denarja je veliko na voljo, le znati ga je treba pridobiti. Sodelovanje s sosednjima medžimurskima občinama Gornji Mihaljevec in Nedelišče je vseskozi zelo dobro in tu lahko gredo stvari le še na bolje. Na južni strani občine je reka Drava tista, ki nas lahko popelje na turistični zemljevid Slovenije. Vemo, kako pomemben ekosistem se skriva v poplavnem gozdu in stari strugi, moramo pa biti previdni, kar se človekovega vpliva tiče, saj gre za izjemno občutljivo okolje. Na srečo se tudi na hrvaški strani zavedajo pomena tega območja med Ormoškim jezerom in Varaždinom, je pa še ogromno rezerv tudi pri sodelovanju z občinami južno od reke. Bomo videli, kaj bo prinesel čas.

Kolesarje na Dravski kolesarski poti v teh toplejših mesecih vsakodnevno videvamo, zato je verjetno na

mestu vprašanje, kdaj bomo dobili turistično informacijski center – TIC. Občine primerljive velikosti ga povečini že imajo. Informacij za obiskovalce res ni na pretek.

Informacije o naši občini kot delu Destinacije Jeruzalem je moč dobiti v ormoškem gradu, tu tesno sodelujemo z Javnim zavodom za turizem, šport in kulturo Občine Ormož, a že ime pove, da bo nekako treba iti po samostojni poti, s svojim TIC-em. Je pa v teku prijava na evropska sredstva v zvezi s »Pajekovo« hišo (ob Orlani) in upam, da nam uspe vzpostaviti en manjši center, kjer bodo lahko obiskovalci dobili vse potrebne informacije v zvezi z nastajajočo turistično ponudbo v naši občini. Toliko že lahko povem.

Kaj pa je moč trenutno reči o prepotrebni obnovi naše ljube Orlane? Da jo postavimo ob bok Sokolani ...

Ena prvih akcij v mojem mandatu je bila ureditev razsvetljave v omenjeni dvorani, v poletnih mesecih pa bomo uredili še sanitarije, da lahko naša godba normalno vadi. V naslednjem koraku pa je potem treba pristopiti celostno k dokončni obnovi dvorane. Tu moramo strniti vrste, zob časa je že dodobra načel to več kot stoletje staro središko arhitekturno dediščino.

Izpostava ormoške knjižnice še vedno deluje v pretesnih prostorih osnovne šole. Kam jo prestaviti, da bo volk sit in koza cela? Kakšne so sploh realne možnosti?

Če hočemo v Orlano umestiti knjižnico in obenem ohraniti dovolj velik prostor za godbo, je treba trenutne prostore v dvorani temeljito preurediti oz. spremeniti. Srčno upam, da nam uspe, če pa še obenem zagotovimo nekaj parkirnih prostorov med Orlano in Sokolano, pa smo zmagali.

Za na konec predlagam, da se lotiva še ene pomembne teme, to je vrtec. Širitev, novogradnja ali kaj tretjega? Čas neusmiljeno teče.

V tem trenutku na to pereče vprašanje še ne morem natančno odgovoriti. Vemo, v kakšnem stanju so

prostori, namenjeni našim najmlajšim; zaslužijo si bistveno boljše pogoje. Trudimo se in obljubljam najvišjo možno zavzetost občine pri reševanju problema vrtca.

Kako je z usklajenostjo v Občinskem svetu? Tu so bila vedno prisotna določena politična preigravanja. Je v tem mandatu kaj drugače?

Vesel sem, da vsi, vsaj do sedaj, kažemo enotnost in zavzetost za isti cilj – spraviti Občino Središče ob Dravi višje na gospodarskem, demografskem in še katerem drugem področju. Mora nam uspeti, trudili se bomo upoštevati želje vaških svetov, prisluhnili bomo pobudam posameznikov in društev. Gradimo na optimizmu. Kaj pa nam drugega sploh preostane?!

Veliko se torej dogaja, dela vam še lep čas ne bo zmanjkalo, upajmo, da elana in volje tudi ne. Pogrešate kaj svojo geodetsko pisarno?

Ja, malo pa že, priznam. Županska funkcija ti občutno razširi nabor del, bolj si vsem na očeh, ni lahko. Videvam pa se z veliko ljudmi, kot sem se prej kot geodet, in te izkušnje mi pridejo tudi zelo prav. Trenutno se, kar je najbrž jasno in logično, profesionalno posvečam samo županovanju.

Še ostane kaj časa za kakšne hobije? Kako se je družina navadila na novonastalo situacijo?

Za kakšno kolesarjenje in tek si še vedno vzamem čas, vikend pa je namenjen družini. Tu pa ni odstopanj, razen v res nujnih primerih, ko pač služba pokliče.

Vsak intervjuvanec ima na koncu priložnost, da kakšno besedo, lepo željo nameni bralcem Sredice, zato bi vas, gospod župan, zaprosil isto in se zahvalil za prijetno kramljanje.

S krajem je treba dihati, s krajem je treba živeti in več nas bo, ki tako mislimo, lepša bo prihodnost v tem našem posrečenem koncu Slovenije. Želim si čim širše podpore občanov, skupaj nam bo uspelo. Lepe poletne dni želim vsem. Se vidimo.

Damijan Vesenjajk, poveljnik Civilne zaščite Občine Središče ob Dravi

Poplave v mesecu maju

V torek, 16. maja, so nas v Občini Središče ob Dravi zopet zajele poplave. Zaradi napovedanih večjih padavin sva se z županom, Tonijem Jelovico, že v popoldanskih urah odločila aktivirati pripadnike Civilne zaščite ter obe operativni enoti – PGD Središče ob Dravi in PGD Obrež. Tako smo najprej v Gasilskem domu Središče ob Dravi vzpostavili štab, iz katerega smo potem celotno noč koordinirali enote po občini. Po 18. uri je prišlo po velikem nalivu že do prvih zalitij cest in ulic. Najprej je meteorna voda zalila cesti Središče–Godeninci ter Središče–Preseka. Posredno je voda potem najprej zalila trg v Središču ob Dravi do trgovine Mercator, tam je posredovala enota iz Središča, enota iz Obreža pa je bila poslana na Grabe, kjer je potok Črnec prestopil desni breg na zgornjem delu ter zalil

gospodarsko poslopje ter dve stanovanjski hiši. Gasilci so postavili protipoplavne zaščite ter delno obvarovali stanovanjsko hišo pred večjim zalitjem. Nato nam je

Črncem prestopil bregove v spodnjem delu na Šolski ulici in Tratah. Tam je najprej posredovala enota iz Središča ter postavila protipoplavne vreče, da so se tako delno zaščitili vhodi v hiše in garaže. Tudi v zgornjem in v spodnjem delu naselja Šalovci se je voda iz jarkov prelivala na ceste ter potem ogrožala stanovanjske zgradbe. Tudi potok Trnava je začel naraščati ter ogrožati hiše na Strasu. Za prevoze peska s traktorskimi viličarji smo nato aktivirali še Dušana Baumana in Danila Dečka iz Središča ob Dravi ter Marka Kočevarja iz Obreža. V nočnih urah pa nam je na pomoč pri polnjenju vreč s peskom prišla še enota PGD Loperšice iz sosednje GZ Ormož. Ponoči smo nato še nadaljevali s črpanjem vode na Šolski ulici in Tratah. Po polnoči je Trnava spet pričela naraščati in ogrožati hiše v Steničjaku ter gospodarski objekt na Kolodvorski cesti, zato so enote postavile protipoplavne zaščite na dveh mestih. Prav tako smo odhiteli še na mesto nesreče v Godenince, kjer je avto obtičal v vodi in ga je odneslo v potok. Do jutranjih ur se je zadeva umirila, zato se je nadaljevalo s črpanjem vode iz zalitih klet in hiš, to so gasilci nadaljevali še naslednji dan.

Pripadniki Civilne zaščite ter Operativne enote iz PGD Središča ob Dravi in PGD Obrež smo bili na terenu ves popoldan, celotno noč ter še naslednji dan. Naredili smo vse, kar se je v tistem trenutku dalo obvarovati in narediti, vendar vsega enostavno ne moremo rešiti,

kajti proti naravnim ujмам smo enostavno preslabi. Gasilci pri takšnih intervencijah rešujejo življenja ljudi in njihovo imetje, s tem pa izpostavljajo svoja življenja. Kot kažejo napovedi, se bomo morali na takšne razmere navaditi, se na njih pripraviti, v svojem okolju pa storiti vse, da lahko v takih trenutkih situacijo obvladamo.

Ob tej priložnosti bi se še rad zahvalil vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali ali ponudili svojo pomoč, nam v nočnih urah postregli z napitki in s hrano ali nam kakorkoli pomagali, da smo lažje premagali napore.

Simon Zorec, član mladinske komisije PGD Obrež

Aktivnosti mladinske komisije PGD Obrež

Mladinska komisija se v prostovoljnih gasilskih društvih izvoli na volilnem občnem zboru PGD in se imenuje za dobo petih let. Tako smo tudi v našem gasilskem društvu imenovali 6-člansko komisijo za delo z mladino. Vodja mladinske komisije je Viktorija Lukman, ki je že do sedaj delala z mladino. Zraven nje so še člani: Aljaž Vesenjaki, Tadej Lukman, Boštjan Kuharič, Viktor Samec ter Simon Zorec. Delo mladinske komisije je dokaj zahtevno, saj dela z mladimi nikoli ne zmanjka. Tako smo si ob izvolitvi takoj pripravili plan dela za leto 2023 ter ga pričeli takoj tudi izvajati.

Na začetku smo najprej izvedli sestanek na temo »Delo komisije ter aktivnosti posameznih članov komisije«. Po opravljenem sestanku smo takoj pričeli s pripravami na kviz gasilske mladine, ki je potekal v Gasilski zvezi Središča ob Dravi. Na kvizu smo sodelovali s sedmimi ekipami ter se z eno ekipo uvrstili na regijsko tekmovanje v kvizu, kjer nam je, na žalost, zmanjkala le točka ali dve, da bi se uvrstili na državni kviz. Ekipo pionirjev so zastopali Anže Jurkovič, Jan Krajnc in Aljaž Zorec z mentorjem Simonom Zorcem. Tako smo dosegli četrto mesto med 23 ekipami.

Po kvizu ni ostalo dosti prostega časa, saj smo že pričeli s pripravami na naslednje tekmovanje – orientacijski tek. Najprej smo se udeležili tekmovanja v sklopu GZ Središča ob Dravi. Tekmovanje je potekalo v organizaciji PGD Pršetinci iz GZ Sveti Tomaž. Na tem

tekmovanju smo dosegli odlične rezultate. Tekmovali smo v kategoriji pionirjev in mladincev, 5 ekip v kategoriji mladink in mladincev ter dve ekipi v kategoriji pionirjev. S ponosom lahko rečemo, da smo se s 4 ekipami uvrstili na regijsko tekmovanje, ki je potekalo v začetku junija v PGD Spodnja Polskava. Tudi tam smo dosegli odličen uspeh, saj smo se z eno izmed ekip mladincev (sestavljajo jo Liona Dernikovič, Leonard Kolarič in Domen Aleksič z mentorico Viktorijo Lukman) uvrstili na državno tekmovanje. Ker seveda brez vaj ne gre, smo v sklopu priprav na regijski orientacijski tek pripravili vaje ter po vajah presenetili

našo mladino in ji pripravili »čevapčič party«. Za hrano je poskrbel »masterchef« Tadej s pomočniki, pridružila pa sta se nam tudi predsednik društva Davorin Rihtarič ter poveljnik društva Srečko Hebar. Povabili smo tudi sponzorja (Drevesnica Bogdan, Mitja Bogdan, s. p.), ki nam je sponzoriral majice in se mu ob tej priložnosti tudi zahvaljujemo ter smo veseli, da nekdo opazi naše delo in rezultate. Ob jedači in pijači je sledila nogometna tekma med mentorji in mladino. Za glasbo sta poskrbela naša didžeja Leonard Kolarič in Domen Aleksič. Ker kljub vajam in nogometni tekmi ni zmanjkalo energije, smo za popestritev poskrbeli mentorji ter mladini pripravili še »pena party«. Mladina ter mentorji smo uživali v močenju s peno ter tako naše druženje počasi zaključili.

Letos smo tudi prvič organizirali izlet z zabavo v parku Woop v Murski Soboti. 20. 5. 2023 smo se odpravili s celotno mladino ter z mentorji. V Woopu smo imeli organizirano zabavo z dvema prehodoma skozi labirint. Razdelili smo se v pet skupin, v vsaki skupini je bil prisoten en mentor. Skupine so med sabo tekmoval v streljanju z laserjem. Igra je trajala 10 minut, zmagovalec je čakal zmagovalca iz naslednje igre. Po končanem tekmovanju je predstavnik Woopa razglasil zmagovalca. Po končani igri v Woopu smo postali lačni, zato smo se odpravili v picerijo Nona ter si tam privoščili pice iz krušne peči. Sledila je pot domov, vendar nam je manjkalo nekaj sladkega, zato smo se ustavili v slaščičarni ter si za konec privoščili še

sladoled. Sledila je pot domov, kamor smo vsi zdravi in srečni prispeli v poznih popoldanskih urah.

Za gasilsko mladino bo zdaj sledila kratka pavza, potem gremo novim dogodivščinam naproti. Čaka nas udeležba na gasilskem taboru v PGD Središče ob Dravi, za tiste, ki se bodo odločili za tabor.

Potem nas še čaka nekaj izobraževanj za čin pionir in mladinec. V planu so tudi igre brez meja za vso mladino in mentorje, ki bi jih izvedli v drugi polovici avgusta. V začetku septembra nas čaka državno tekmovanje v orientacijskem teku za tisto ekipo mladincev, ki se je tja uvrstila. Med planiranimi aktivnostmi pa se še mogoče udeležimo kakšnega ligaškega tekmovanja iz gasilskih veščin, če nam bo čas dopuščal.

Za konec bi se v imenu mladinske komisije PGD Obrež še zahvalil vsem, ki pripomorete k delu z mladino v naši gasilski organizaciji. Hvala Vam za vso pomoč, ki nam jo nudite.

Lucija Pocrnja, Ženska vokalna skupina Jua

Kar izbralo je srce

Ljubi, ne ljubi, ljubi, ne ljubi ... Cvetni lističi bele marjetke so marsikaterim zaljubljenim očem izbirali ljubezen skozi mnoge generacije. Pa vendar ... na koncu je zmeraj srce tisto, ki izbere. Karkoli pač ... In prav srce je bilo tisto, ki je izbralo in določilo pevkam Ženske vokalne skupine Jua pripraviti in organizirati koncert s tematiko ljubezni. Navsezadnje velja, da je ljubezen tista, ki jo množimo, kadar jo delimo. In pevke smo jo želele razdeliti med vas, med njih, med tebe ...

V nedeljo, 23. aprila 2023, se je ob 18. uri v Sokolani pričel koncert Ženske vokalne skupine Jua. Ampak takrat ni bil začetek, takrat je bil zaključek. Začetek sega precej daleč v preteklo leto, ko se je porodila ideja o koncertu. Od takrat naprej pa priprave, priprave, priprave ... Izbor pesmi nas je vodil iz lastnih želja in prepričanj, kaj bi seglo v srca našim poslušalcem. Odločile smo se, da bomo tokrat zapele pesmi izključno slovenskega izvora ter takšne, v katerih je vodilna misel ljubezen. Tako se je nabor pevskih sladkorčkov večal in večal in na koncu še same nismo vedele, katera je tista, ki nam je najbolj všeč, katero najraje pojemo ...

V okviru priprav na koncert smo se odpravile tudi na intenzivne vaje v mirno idilo Prekmurja, kjer smo imele odlične pogoje za delo in ja – tudi za druženje ter povezovanje med nami. Ob razvajanju s pristno

Foto: Spela Strajniko

prekmursko kulinariko smo po napornih in uspešnih pevskih uricah skočile v masažni bazen na sprostitev in regeneracijo glasilk. Za namen koncerta je priredbo dveh pesmi napisala naša Helena, ki bo predvsem altom ostala v večnem spominu z legendarnim vzklikom: »Pika!!!«

In tako se je po opravljenih mnogih delovnih urah na omenjeno aprilsko nedeljo končno pričel koncert oziroma zaključek našega glasbeno-ljubezenskega popotovanja. Z eno besedo bi ga lahko opisali: srčno. Takšen je bil že prihod za poslušalce koncerta, ki jih je pred vhodom v dvorano pričakal pano z našimi fotografijami; skupnimi in posebnimi. Skozi koncert so nas prav tako srčno vodile povezovalke – Jasna, Matejka in Polona, ki so hkrati tudi naše nekdanje pevke. Pri

veliko pesmih je izvedbo le-teh s svojim virtuoznim igranjem na klavirju obogatila srčno naša Lea Munda. Pri sami organizaciji nam je srčno pomagalo veliko sponzorjev in donatorjev, s svojimi pridnimi rokami pa so nam pomagali tudi »turisti«, kakor so večkrat poimenovani člani turističnega društva, pa seveda naši domači in še in še ...

Ko smo prišle na oder, nas je pričakal najlepši pogled na polno Sokolano, kar nam je dalo vedeti, da je tudi naše poslušalce izbralo srce in so bili ta večer z nami. In tako smo tudi me lahko s svojimi glasovi razdelile in pomnožile ljubezen. Vsaka pevka je pustila svoj poseben pečat v kateri izmed pesmi; Vanja v pesmi Namesto koga roža cveti, Sandra in Andreja v Spet zaljubljena, Monja v Ljubim/Moja, Hana v Čakala bom, Lea v pesmi Ledena in Helena v Ljubim in Spet zaljubljena. Mene pa

se je najbolj dotaknila Čopijeva pesem Ljubim, ki smo jo posvetile naši pevki Bojani, ki nas je v lanskem letu nepričakovano zapustila.

Koncert so s svojimi moškimi glasovi polepšali štirje pevci iz Kvarteta Pušelj, ki so zapeli tri pesmi. Zapeli pa so tudi skupaj z nami, in sicer pesem Ljubim/Moja, ki je še posebej raznežila tudi poslušalce, saj so jo na koncu koncerta želeli slišati še enkrat.

Če ste bili zraven, potem veste, kaj je tisto, kar izbralo je srce. Zato se vam zahvaljujemo, saj ste jo tudi vi namenili nam s svojim prihodom. Ljubezen. Če pa niste bili zraven, pa vas vabimo že sedaj, da pridete na kakšen naš nastop, koncert. Glasbeni predah v morju obveznosti zmeraj napolni dušo. Predvsem pa misel za vse; sledite srcu, da izbere tisto, kar je srčno.

Silva Marčec, Foklorna skupina Obrež

Foklorno dogajanje

Ne bom začela na začetku. Nekje v sredini je bilo tako. V sredini noči, no, proti jutru v nedeljo vprašam: »Me lahko, prosim, odpelješ domov?«

»Ne morem, nimam avta. Si rekla, naj avte pustimo doma, da bodo obiskovalci imeli prostor za parkiranje.«

Vprašam naslednjega. Odgovor je bil isti. Vprašam tretjega. Spet isto.

»Ja, ima sploh kdo avto pred Domom kulture?«

»Jaz ne, jaz ne ... Si rekla, naj pridemo peš.«

In domov smo šli peš. Najprej smo pripravili dvorano, kuhinjo, sejno sobo, mladinsko sobo –

skoraj »v nulo«, nato smo eno zapeli, eno zaplesali, spremenili lokacijo (petdeset metrov bliže glavni cesti) in se dogovorili, kdo bo koga spremljal domov. Za v »zgorji konec« sva bili dve. Vsi ostali so zavili proti Središču. Spremljali so najdlje stanujočo in se potem vračali proti Obrežu. Vmes so bili seveda daljši postanki in vznemirjanje spečih »poštenjakov«. Vsi smo srečno prišli domov. To je pa najbolj važno.

Bila je sobota in čisto resen prvi april. V Domu kulture v Obrežu smo člani folklorne skupine pripravili Foklorni večer. S pripravami smo začeli že v marcu. Kaj vse je potrebno pri organizaciji postoriti, ne bom naštevala, saj bi mi zmanjkalo papirja. Vedno pa se trudimo, da bi vse »štimalo«. No, če zmanjka salame, jo pač gremo iskat h komu v klet ... Za osemdeset otrok je poskrbela naša občina. Sendvič in voda je odlična kombinacija. Za odrasle folklorneke pa sta poskrbeli Vesna in Micika. Pohano je dišalo že med programom. Letos smo imeli v gosteh plesalce iz Postojne, s Koga in iz Vojnića. Po programu sodeč, pa je bil večer slovensko-srbski. Srbsko prosvetno društvo Nikola Tesla iz Postojne deluje že od leta 1992. Ohranjajo srbske plesne in pesmi s področja Srbije in Bosne in Hercegovine. V programu so nam predstavili plesne iz Ozrena. Ozren je planina na severovzhodnem delu Bosne, med Dobojem in Zavidoviči. Splet so sestavljali

plesi potrkusa, obkolica, trojanac in sitnica. Vsem so se nam zdeli ti plesi malo počasni. V zaodrju smo se čudili, ker smo do sedaj bili vajeni energičnih srbskih plesov. Pa nas je Čedo iz Vojnića podučil: »To so plesi iz moje rodne pokrajine. Tam smo točno tako plesali. Ampak za mladino pa to ni.« In smo se nekaj naučili. Tudi prav. Oblečeni so bili pa v tradicionalno narodno nošo ozrenskega kraja, ki so jo stkale na statvah in ročno vezle njihove mame in babice. V Postojno smo vabljeni v mesecu oktobru. Nastop je potrebno vrniti.

S kogovskimi folklorniki se, seveda, poznamo osebno. Ker so skoraj domači, smo jih za preoblačenje »vtaknili v luknjo« zraven odra. So rekli, da je čisto v redu. Malo smo se samo čudili po koncu večerje, da so hitro odšli iz Obreža. Ko bomo mi pri njih, se nas ne bodo tako hitro rešili.

Iz Vojnića pa vedno pridejo mladi plesalci. V ples vložijo vso svojo energijo. Skoraj nemogoče jim je slediti pri izvajanju koreografije. Njih se vedno razveselimo, ker ko oni plešejo, se dvorana ne naveliča

ploskati. Letos so nam za darilo prinesli brezovo metlo. Ko so bili prvič pri nas, smo plesali »metlara« in ena njihova se je čudila, da en ples pleše s tolikimi plesalci. Tega v življenju še ni doživela.

Največja pohvala pa gre vzgojiteljicam in učiteljicam, ki vodijo otroške folklorne skupine v vrtcu in šoli. Otroci se na našem odru vedno zelo razveselimo. Morda pa kdaj zrastejo v velike folklornike.

Kaj pa mi? Franc je bil »šoštar«. Na domačem odru smo naš splet plesov vadili od januarja vsak petek. In na nobeni vaji se »šoštariju« ni »prehitilo« železno stojalo. Na nastopu pa se je. To je bil čisto pravi čudež. Doživeli smo še en čudež. Uvrstili smo se na regijsko revijo odraslih folklornih skupin. Včasih se tudi nam

posreči. Povedano v številkah: na območnih revijah je nastopilo skupaj skoraj sto petdeset skupin in mi smo prišli med petdeset tistih, ki so dosegle regijsko raven. Bravo mi. V Majšperk smo se peljali z avtobusom. Prevoz je »častil« JSKD OI Ormož. Peljal nas je (trikrat ugibajte) Srečko. Naredili smo samo eno napako. S seboj smo vzeli premalo pijače. Na državno revijo se nismo uvrstili, ker tista je rezervirana za takšne, ki imajo vaje še v nedeljo ali pa dvakrat med tednom.

Kje bomo letos še plesali? Ne vprašajte. Upamo samo, da bomo imeli dovolj denarja za vse prevoze. Najprej je na vrsti Bosna in Hercegovina.

Ana Munda, Godba na pihala Središče ob Dravi

Glasba družni nas

V nedeljo, 11. junija 2023, popoldne je Godba na pihala Središče ob Dravi priredila Promenadni koncert. Koncert je potekal v sklopu Tedna ljubiteljske kulture 2023, ki ga vsako leto organizira Javni sklad za kulturne dejavnosti Republike Slovenije, in sicer z namenom ozaveščanja javnosti o pomenu ljubiteljske kulture. Z našim koncertom smo javnosti želeli predstaviti svoje delo in približati godbeništvo vsem, ki bi se želeli pridružiti našim vrstam.

Čeprav je vreme od jutra kazalo, da bomo morali koncert prestaviti v dvorano Sokolana, se je popoldne razjasnilo in Promenadni koncert smo lahko, tako kot se spodobi za promenadne koncerte, izvedli na prostem, in sicer na našem lepem Trgu talcev v Središču ob Dravi. Godbeniki smo pod vodstvom novega dirigenta Vladimirja Krničarja pripravili program, ki je bil sestavljen iz trinajstih polk in valčka. S programom smo želeli pokazati, da je godbena dejavnost tudi zabavna. Zaigrali smo polke Ansambla bratov Avsenik, ansamblov Alpski kvintet, Štajerskih 7 in Ansambla Lojzeta Slaka. Folklorna skupina Obrež pa je dokazala, da se zraven nas da tudi zaplesati. Sledilo je druženje in na trgu je bilo veselo, kot bi moralo biti vsako nedeljo. Ob tem bi se radi zahvalili vsem, ki so kakorkoli pripomogli k temu, da je naš Promenadni koncert uspel. Godbeniki smo uživali med preigravanjem programa in upamo, da ste uživali tudi vi. Mogoče so koga celo zasrbeli prsti in si je zaželel stati med nami. Zato vse, ki imate radi glasbo, igrate na pihalo, trobilo ali tolkalo in se radi družite, vabimo v naše vrste. Nudimo vam lahko petkove večere, polne glasbe, smeha in dobre družbe, ter prijateljstvo, ki traja. Vaje imamo vsak petek ob 19.30 v dvorani Sokolana. Pridite, več nas bo, boljše bo.

Pred poletjem imamo še nekaj vaj in dogodkov za oddelati, potem pa nas čakajo zaslužene počitnice, saj

septembra s polno paro nadaljujemo s pripravami na naša tradicionalna koncerta.

Zdenka Blanka Slavič, Turistično društvo Središče ob Dravi

V Turističnem društvu se dogaja

Da, vedno nekaj, da ne zaspimo! V mesecu marcu so potekali zbori članov (občni zbori) društev in organizacij. Sami smo se udeležili, poleg domačih, še zboru in slavnostne prireditve ob štiridesetletnici delovanja TD Mislinja iz pobratene Občine Mislinja. Bilo je svečano, lep kulturni program, podelitve priznanj in pohval posameznikom in sodelujočim društvom, med drugim tudi našemu TD za 25 let sodelovanja. Kot se spodobi, so nam Mislinjčani obisk vrnilo ob našem občnem zboru, ki se ga je udeležilo precej društev iz občine in od drugod. Pregledali smo dosedanje delo društva in si zadali naloge za prihodnje obdobje.

V marcu smo se srečevali tudi na delavnicah izdelovanja cvetja iz krep papirja, s katerim smo sodelovali na prireditvi »Cvetje, ki ne ovne« na Pragerskem 25. in 26. marca.

Našim enkratnim pevkam vokalne skupine Jua smo v aprilu pomagali ob njihovem koncertu z naslovom "Kar izbralo je srce".

Tudi konjeniki, ki se predstavijo na endurancu, že nekaj let tekmujejo v vzdržljivostnem jahanju, prireditev pa šteje za državno prvenstvo. Startajo iz Pušencev in se podajo skozi Občino Središče ter po okoliških krajih. Vrnejo se, seveda, lačni in žejni na izhodišče, kjer jih pričakamo in ponudimo malico, pijačo in pecivo. Že tradicionalna je tudi prireditev "Hladedina in prezvušt", ki se dogaja pred vaškim domom na Grabah ob cerkvi Sv. Duha na binkošti. G. župnik je jedi («hladedino» in »prezvušt») ter ljudi blagoslovil, pevke skupine Jua so zopet zapele. Bil je lep, prijeten dopoldan v družbi prijateljev, znancev in ostalih obiskovalcev.

Pozabili nismo na našo gredico pod središko kapelo, kjer nam že lepo uspevajo pisane rožice.

Tudi na razstave v občinski avli ne pozabimo: v aprilu ste si lahko ogledali velikonočno razstavo, sledil je mesec maj, posvečen pomladi, toploti, cvetju in ptičjemu petju.

V občinski avli imajo svoj kotiček tudi otroci iz Vrta Navihanček. Prikazali so nam pomembnost vode v našem okolju, izdelali so tudi grbe posameznih krajev naše občine, v maju – mesecu ljubezni – pa so pripravili razstavo na to temo in nam postregli z lepimi, rdečimi, ročno izdelanimi srčki, ki so jih obiskovalci lahko vzeli tudi s seboj. Pridni!

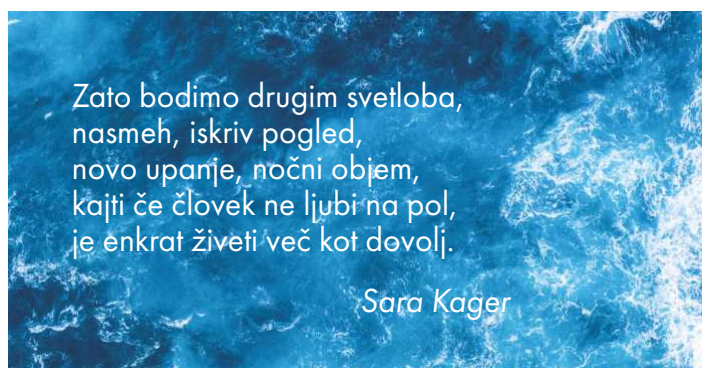
25. junija obeležujemo praznik dan državnosti in za to priložnost je naša domačinka, znana in sposobna rokodelka Beti Tomašič iz Obreža, nakvačkala slovensko zastavo. Pridite pogledat!

Antonina

Vabilo na glasbeni večer

Domačina, Anton in Nina Merkoci, nam pod umetniškim imenom Antonina po desetih letih ponovno pripravljata poseben glasbeni večer. V ritmih bossa nove, swinga, bluesa, soula bo slišati izbrane svetovne uspešnice, gostja, odlična vokalistka Natalija Tumpej, ki smo jo z zasedbo JazzLadies na odru Sokolane že imeli čast slišati, pa bo koncert začinila z melodijami slovenske popevke.

Vabljeni na glasbeno razvajanje.

Zato bodimo drugim svetloba,
nasmeh, iskriv pogled,
novo upanje, nočni objem,
kajti če človek ne ljubi na pol,
je enkrat živeti več kot dovolj.

Sara Kager

AntoNina

vabi na koncert

v soboto, 1. 7. 2023,
ob 20.00 uri
v dvorano Sokolana
Središče ob Dravi.

Nina Merkoci - saksofon
Anton Merkoci - klaviature

Gostja:
Natalija Tumpej - vokal

**Slovenske popevke in
svetovne uspešnice**
bossa nova, swing,
blues, soul

**Vljudno vabljeni!
Vstop prost.**

Zmanjšaj porabo, ponovno uporabi in recikliraj

Pred časom smo ob pregledu nekaj ekoloških otokov v naših občinah našli odložene plastične vreče, v katerih smo našli odvrženo večjo količino nerabljenе obutve in oblačil (na katerih so bile še vedno etikete), nerabljenе igračke, zapakirane v originalni embalaži, velikokrat najdemo tudi odvrženo zapakirano hrano, kozmetiko itd. Pustimo sedaj ob strani, da se to ne sme odlagati ob zaboynike na ekoloških otokih, temveč se posvetimo dejstvu, kako prevzetno in potratno se obnašamo in s kakšno lahkoto mečemo stran nove izdelke, ki so za nekoga takoj postali odpadki. Ali smo res že tako daleč, da ne razmišljamo racionalno in da ne pomislimo, da bi lahko te izdelke, če ne drugače, vsaj podarili? Količine virov na planetu so omejene, izraba nekaterih virov pa se že približuje kritični meji. Za naš življenjski slog je značilno množično izčrpavanje surovin, ki se zanaša na velike količine poceni in dostopnih surovin in energije ter načrtno zastaranje izdelkov, kar pomeni, da so bili zasnovani z namenom, da jih je potrebno zavržiti in kupiti nove. Takšen način le grmadi odpadke, ki zavzemajo ogromen prostor na odlagališčih, da o onesnaževanju sploh ne govorimo.

Kar 75 % tekstilnih odpadkov danes konča na odlagališčih in v sežigalnicah. Za proizvodnjo ene majice je potrebnih kar 2.650 l vode oz. 22 kopalnih kadi, pri razpadanju majic pa se v ozračje sprošča toplogredni plin metan. Industrija oblačil je med večjimi porabniki vode, energije in nevarnih kemikalij. Danes kupujemo 60 % več oblačil kot leta 2000, nosimo pa jih polovico manj časa. Tekstilna industrija je celo drugi največji onesnaževalec okolja na svetu. V Sloveniji letno zavržemo okrog 64 kg hrane na prebivalca, na svetu pa zavržemo 45 % vsega pridelanega sadja, zelenjave in gomoljev. Povprečna

Alternativna uporaba lesenih palet za pohištvo

Stari CD-ji lahko postanejo podstavki za kozarce, okraske za božične kroglice, okrasne posode, vrtnе lončke itd.

Stari CD-ji lahko postanejo podstavki za kozarce, okraske za božične kroglice, okrasne posode, vrtnе lončke itd.

družina vsako leto porabi 6 dreves v papirju. Koncept krožnega gospodarstva sloni na pametnejši uporabi (pametni nakup, podaljševanje življenjske dobe izdelkov, ponovna uporaba s popravilom, z obnovo, s predelavo) in recikliranju materialov na način, da se posnema naravo, kjer odpadkov ni.

Z recikliranjem 1 tone papirja lahko prihranimo 17 dreves, 7000 litrov vode in 4000 kW električne energije. Prihranjena energija lahko 5 mesecev napaja 1 dom.

Recikliranje 1 aluminijske pločevinke prihrani dovolj energije za 20-urno prižiganje 100-vatne žarnice in 2 uri televizorja. To je samo od 1 pločevinke!

Vaš trud lahko pripomore k reševanju našega okolja. To, da vsi vemo, da je recikliranje pomembno, ni zadosti, temveč je potrebno tudi živeti v skladu s tem. Razmislite, kaj lahko storite, česar ne potrebujete in kaj lahko prihranite ali ponovno uporabite. Zagotovo lahko vsi zmanjšamo porabo plastenk, plastičnih vrečk, papirnih robčkov ter biološke odpadke kompostiramo. Poglejte nekaj zanimivih primerov, kako se da odslužene predmete ponovno in koristno uporabiti.

Plastenke se lahko uporabijo kot lončki za rastline (po želji okrasite, pobarvate), kot zalivalni sistem, ptičje krmilnice ...

Center ponovne uporabe, EKO Ormož

Prodajno-razstavni prostor krožnega gospodarstva

Po dosedanjem ekonomskem modelu v Sloveniji potrebujemo 3 planete. Aprila smo že porabili vse naravne vire. Potrebujemo radikalno spremenjeno, odgovornejšo gospodarjenje, ki bo podaljševalo življenjski cikel izdelkov in materialov ter ohranjalo njihovo vrednost,

Torba

spodbujalo inovativnost in zelena delovna mesta. Med najbolj umazanimi panogami za okolje in ljudi je tekstilna industrija. Se tega zavedate, ko kupite vedno nov kos oblačila, ki ga morda niti ne oblečete, ker ga prej zavržete?

STE VEDELI? Možnost ločenega zbiranja tekstilnih izdelkov imate tudi na območju Ormoža, in sicer so v ta namen postavljeni rumeni zabojniki.

Zbiranje še uporabnih oblačil v rumene zabojnike za Center ponovne uporabe poteka na naslednji način:

- **Ločeno zbiranje oblačil:** Ljudje lahko v rumene zabojnike oddajajo čista, še uporabna oblačila, obutev, torbice, hišni tekstil – pogoj je, da je vse čisto in še uporabno. Pomembno je, da se oblačila oddajajo v čim boljšem stanju, očiščena in pripravljena za nadaljnjo uporabo. To pomeni, da naj bodo oblačila celovita, brez poškodb ali močnih madežev.
- **Prevoz in sortiranje oblačil:** Redno se izpraznijo rumeni zabojniki, in sicer s pomočjo strokovnega osebja CPU in EKO Ormož, ki se ukvarja s ponovno uporabo tekstila. Oblačila in tekstil se zbere in pripelje do centra za ponovno uporabo in tam se začne postopek sortiranja.
- **Ponovna uporaba:** Oblačila, ki so še uporabna, se ločijo in pripravijo za ponovno uporabo. Oblačila, ki so kakovostna, se usmeri v prodajo, ostala preoblikujemo in predelamo. Tako imajo ljudje priložnost, da kupijo kakovostna oblačila po ugodni ceni, med katerimi so tudi blagovne znamke in povsem novi izdelki.

Pomen ločenega zbiranja tekstila je večplasten in ima številne pozitivne učinke na okolje ter družbo:

- **Zmanjšanje odpadkov:** Ločeno zbiranje tekstila omogoča, da se še uporabna oblačila rešijo pred končnim odstranjevanjem. S tem zmanjšujemo količino odpadkov, ki končajo v drugih državah, ter zmanjšujemo negativni vpliv na okolje.

Blazina

Krilo

- Podaljšanje življenjske dobe oblačil: S tem, ko oddamo še uporabna oblačila za ponovno uporabo, jim omogočimo, da še naprej služijo svojemu namenu. To pomeni manjše povpraševanje po novih oblačilih in manjšo potrebo po proizvodnji, kar ima pozitiven vpliv na porabo naravnih virov.
- Družbena inovacija: izkušnja trajnostnega nakupa v lokalnem okolju.

Vabljeni v EKO Ormož vsak delovni dan med 7. in 15. uro.

Ste vedeli?

1. Izdelke za ponovno uporabo lahko oddate in nabavite na lokaciji **CPU, Vrazova 9 v Ormožu**.
2. **V ormoškem gradu je v prostorih nekdanje knjižnice** tudi popravljalnica in družbeno odgovorna trgovinica, kjer lahko dobite vse za vaš dom in družino. Izdelki so visoke kakovosti in pozitivno vplivajo na vaše počutje.
3. Potrebujete popravila oblačil, pohištvene opreme, tapiciranje itd.? Vaši izdelki bodo znova zaživel in ni vam potrebno kupovati novih.

KONTAKT: CPU, EKO ORMOŽ

	Vrazova 9, Grajski trg 3 2270 ORMOŽ
	031 689 920 (Cvetka)
	https://www.facebook.com/CenterPonovneUporabe
	ormoz@cpu-reuse.com
	pon.–pet.; 7.00–15.00

Vesna Kitthiya, krajijska arhitektka

Z manj košnje trave na zelenicah in travnikih pomagamo sebi in oprraševalcem

Vse več stroke in laične javnosti z globokim razumevanjem delovanja narave poziva k premišljenemu, opráševalcem in drugim organizmom naklonjenemu urejanju okolice. Naj se tokrat dotaknemo opravila, h kateremu se zadnji dve desetletji tako rad zateka povprečni (ne enačimo tega, da je nekdo, ki je povprečen ali v večini, nujno tisti, ki ima vedno prav) slovenski gospodar – to je košnja trave in spravljanje v »red« vsega živega in neživega na domači parceli ali na javni površini.

Najprej – nič ni narobe, če negovana zelenica predstavlja le del neke kompleksne in celovite ureditve okolice in je ponekod nujna zaradi vzdrževanja varnosti. Pokošena zelenica je marsikomu tudi estetski ideal in je to tudi res, kadar je v sorazmerju do drugih prvin prostora ali kot kontrast travniku v ozadju. Nikakor pa ni najbolj zanimiva tista parcela, ki ima skozi vse leto na nulo pobrito zelenico kakovosti golf igrišča, z edinim »drevesom« – kroglasto pisano vrbo (ker je trenutno »in«) ali kroglasto katalpo (ker imajo to

»vsi«), mogoče s kakim grmičkom sivke (ker imamo radi »mediteran«).

Za vzdrževanje travnika je tako ali tako potrebna košnja vsaj enkrat na leto. Če želimo ohraniti vrstno pestrost travniške združbe in habitat ogroženim vrstam, je najboljša, da pokosimo, ko travniške rastline odcvetijo, vržejo seme in potem to travo pograblamo, sicer deluje kot gnojilo. Še najlepše je, če trave ne potrebujemo za krmo, da podarimo seno kakemu zavetišču za rejne živali, ki jih je v Sloveniji kar nekaj. Ohranitveno delovanje pomeni, da travnika ne pokosimo naenkrat, temveč postopoma, saj se morajo bežeče žuželke kam umakniti in kje preživeti. Pokositi vse naenkrat pomeni zanje velik šok in ranljivost. Dobro je, da travnike preverimo za morebitnimi gnezdi ali legli in s tem preprečimo nepotrebno mučenje in smrt živali ter da kosimo s strani in ne v krog – kar zapira možnosti za pobeg prestrašenim živalim. V idealnem svetu je tako in lahko smo tisti, ki si vzamemo čas in ukrepanje v smeri, da bo svet dober prostor za vse ali pa pač ne bo.

Zelo je smiselno, da imamo na svoji parceli oz. dvorišču zmeraj nek delež visoke trave (idealno najmanj četrtno parcele), če nam kaj pomenita narava in zdravje. Ne bomo prav nič izgubili s tem, da ni vse »naše« in do konca urejano. Prav nobenega smisla nima, da delujemo proti naravi, saj ne bomo nikoli zmagali. Narave si ne moremo podrediti niti z najhujšimi strupi ali z največjimi poskusi podjarmljanja. Oblikujmo zmerno in z naravo. Posegajmo toliko, kot je nujno zaradi preživetja in varnosti. Na ta način in ko bo to postalo celotno omrežje, bomo poskrbeli tudi za uravnoteženje v razmerju plen – plenilec. Se vam ne zdi, da kljub pretiranemu vzdrževanju, kot je trenutno v

modi, ni le vedno več komarjev kot tudi rdečih lazarjev, japonskih dresnikov in podivjanih bambusov? Mirno lahko rečemo, da bi z manj našega poseganja v naravni krogotok okoli naših parcel vsega tega bilo manj. A pot do ravnovesja bo dolga, vendar nujna. Prej ko to spoznamo, bolj zdravo bo za nas.

Zmanjšajmo torej količino vzdrževanja in poseganja v okolico. Ne moremo imeti vsega pod kontrolo in ne bom nam uspelo. Lahko pa se sprijaznimo in sobivamo, živimo in pustimo živeti, pa bomo manj frustrirani, manj reči nam bo šlo na živce. Seveda, ker bomo imeli več časa zase in za pomembne reči v življenju.

Trat ne kosimo pogosto, pustimo raje, da travniške rastlinske vrste zacvetijo v vsej svoji lepoti in hkrati dajejo dom in skrivališče različnim žuželkam. Ni ga namreč lepšega kot poletni pisano cvetoč travnik! Za nekoliko bolj urejen videz pa se lahko poigramo z obkošenimi potmi.

Tudi ko rastline zaključijo s svojo vegetacijsko dobo, pustimo, da semenijo, saj se bo le na ta način v tleh obnavljala rastlinska semenska banka. Hkrati so njihova semena in plodovi hrana živalim. Prav tako ni potrebe po takojšnji odstranitvi suhih in odmrlih rastlinskih ostankov. Med zimo bodo rastlino zaščitili pred zmrzaljo in hkrati nudili zimsko zavetje živalim ter gradbeni material za ptičja gnezda in domovanje žuželk. Tudi kakšna kopica listja lahko v vrtu ostane, saj bo priročno skrivališče za živali.

Miša Pušenjak

Paradižnik – kaj lahko gre narobe

Letošnje vreme je res muhasto. Do sedaj večjih težav z boleznimi še ni bilo, saj je bilo celo prevlažno. A zdaj prihaja toplejše vreme, z njim pa tudi bolezni. Ker vem, da vse najbolj skrbi paradižnik, si bomo tokrat ogledali najpomembnejše težave in kaj lahko naredimo, da se jim izognemo.

Največ lahko naredimo spomladi, za kar pa je zdaj prepozno

Ja, res je, še vedno velja, da je težave bolje preprečevati kakor zdraviti. S tem mislim, da je potrebno tudi paradižnik pridelovati v kolobarju, ki preprečuje bolezni, teh pa je letos veliko. V ozkem kolobarju bodo hitro delale težave talne glivice. Padavica sadik je skupno ime za kar nekaj gliv in tudi bakterij, ki lahko zamašijo prevodne sisteme rastlin in preprečijo dotok hranil in vode v nadzemni del rastline. Glivice so zelo trdovratne, odporne in ko se enkrat razmnožijo v naših tleh, jih je praktično nemogoče uničiti. Zato je samo kolobar tisti, ki take

prerazmnožitve lahko prepreči. Pa naj opozorim še na to, da kolobar ni zdravilo. Lahko prepreči, ne more pa zdraviti.

Prav tako je pomembno gnojenje, saj preveč gnojenja vedno prinaša tudi bolj občutljive rastline. Torej še vedno velja, da uporabimo največ 1,5 l/ām² gnojila v rastlinjaku, na prostem morda 2 l/m² ali 10–15 l/m² domačega komposta. Če gnojimo s kupljenimi organskimi gnojili, jih uporabimo toliko, kot je napisano na navodilih, v rastlinjaku raje nekaj manj.

Zelo pomembna stvar je izbira sort, ki jih bomo pridelovali. Žal je najbolj priljubljena slovenska sorta volovsko srce tudi najbolj občutljiva. To ne pomeni, da je ne bi več sadili. Sama bi jo, če bi jo imela rada. A posadila bi tudi nekaj hibridov. Ti bodo v slabih vremenskih razmerah zdržali dalj časa. Mnogi širijo neresnico o tem, da so hibridi nekaj nenaravnega, morda celo huje. Pa ni res. Hibridi so nastali oziroma se njihovo seme vsako leto pridelava na prav poseben

Pomanjkanje magnezija na spodnjih listih ne predstavlja večjih težav, hitro pa prestraši vrtničarje.

Teh znakov se vrtničarji zelo bojimo, saj so to znaki krompirjeve plesni na paradižniku.

Tipičen plod paradižnika, ki je imel težave s preskrbo s kalijem.

način. Zato se bolezni, predvsem pa viroze, širijo s semenom le izjemoma.

A zdaj je seveda to za nami. Kar je na vrtu, je. Kaj torej lahko naredite zdaj?!

Zalisticniki jemljejo energijo in hranila glavnemu poganjku

Če kdaj, je letos nujno odstranjevati zalisticnike. Več razlogov je za to. Prvi je zagotovo ta, da zalisticniki jemljejo hranila glavnemu poganjku in tudi plodovom na njem. Ker rastlina nima dovolj korenin, letos jih ima pa zaradi mraza še manj, ne more prehraniti toliko vrhov, listov in nazadnje tudi plodov. Tako bo rastlini zmanjkalo energije, da bi se tudi sama borila proti boleznim. Po drugi strani pa več vrhov, ki so običajno tudi zvezani skupaj, vedno povzročajo več vlage v samem grmu, rastlini, s tem pa idealne pogoje za razvoj bolezni. Vedite namreč, da brez dovolj dolgo omočenega lista razvoj glivic ni možen.

Zalisticnike raje odrežite, kakor odtrgajte, da bo rana čim bolj gladka. To počnemo sredi dneva, ko je najbolj suho in vroče. Tako se rane hitro zasušijo in ne omogočajo več vdora glivic v rastline. Če nameravate rastline še varovati s naravnimi pripravki, to storite zvečer.

Ko trgate zalisticnike, pustite kakšen centimeter peclja, tako bodo novi rastli počasneje in tudi manj možnosti bo za okužbo glavnega stebela.

Prehrana je pomembna

Tako kakor pri vseh živih bitjih, je pravilna prehrana pomembna tudi za zdravje paradižnika. Vsa hranila, tudi mikrohranila so potrebna. A mogoče je potrebno največ pozornosti posvetiti kaliju in kalciju. Obe hranili imata pomembno vlogo pri odpornosti rastlin.

Kalcij je sestavni gradnik celičnih sten. Če so te močne, potem glivice težje prodrejo v celice, kradejo hranila in uničujejo tkiva rastlin. A v zadnjih letih vidim še večjo težavo v tem, da pogosto tudi zaradi preveč gnojenja prihaja do nesorazmerja med fosforjem in kalijem v tleh. Ker se večina pomena kalcija zaveda, gnojijo še s tem gnojilom na različne načine. Zato v vročem vremenu opazim veliko pomanjkanja kalija. Če vaši plodovi ne dozori, kot sami menite, v bistvu pa pri

peclju otrdijo, se ne obarvajo rdeče, na prerezu pa najdemo bele delce, ki ostanejo trdi, gre za pomanjkanje kalija. Če je situacija še hujša, se pričenejo rumenenje listov med listnimi žilami od konice lista proti peclju, kasneje tudi robovi porjavijo, počrniijo. To še dodatno prestraši vrtničarje, ki pričenejo pogosto nesmotrno uporabljati tudi kemična sredstva za varstvo rastlin. Če ste prepoznali te znake, potem še zdaj, čeprav je to bolj smiselno narediti pred sajenjem, dodajte rastlinam tudi do 40 dkg/10 m² kalijevega sulfata. Zakopljite ga v tla ob rastlinah, kolikor je to možno. Nato vsako leto, ne glede na izbrano gnojilo, dodajte še 20 do 30 dkg/10 m² priporočenega gnojila. Pri sprejemu hranil v rastlino igra veliko vlogo tudi voda, zato mora biti namakanje paradižnika in vseh plodovk redno, enakomerno in dovolj obilno, da med posameznimi obroki vode ne zmanjka.

Zastirka pa bo pripomogla, da bo voda enakomerneje porazdeljena po površini, posebej za tiste, ki ne morejo zalivati drugače kakor z zalivalkami. Pomembno je tudi, da je zemlja pod zastirko hladna in imajo korenine ugodne pogoje za delovanje. Prav tako se prekrita zemlja zbija manj, ostaja zračna in rahla. Le v tem primeru pa korenine lahko sprejemajo hranila.

Zdaj pa bolezni

Vsi se najbolj bojimo napada **krompirjeve (paradižnikove) plesni**. Ima več obrazov, med drugim tudi takega, ki rastline uniči zelo hitro, praktično čez noč. Najpogosteje najprej posivijo oz. počrniijo konice listov, pojavljajo se tudi rjava stebela.

Kako reagiramo? Najprej sredi dneva – ko je najbolj suho in vroče – odstranimo napadene liste. Če je napadeno steblo, najprej preverite, kako globoko v steblo je glivica prodrla. Če je težava samo površinska, je možna rešitev. Po odstranitvi listov lahko

Zastiranje tal s slamo je izredno primerno za plodovke.

Tudi tako lahko namakamo plodovke.

V vročini in pri nepravilnem gnojenju ter namakanju se hitro pojavi pomanjkanje kalcija na plodovih.

Vsi si želimo na vrtu tak pridelek.

uporabite na prvem mestu pripravek iz sode bikarbone, žajbljev ali timijanov čaj, od kupljenih pripravkov pa bakrena listna gojila ali vitisan. Ponovite trikrat v tri- do petdnevnem presledku. Vsekakor je letos nevarnost res visoka, zato bi se jaz odločila za uporabo bakrenih pripravkov na prvem mestu.

Potem preidite na nekoliko bolj blage pripravke, kot je pripravek iz sode bikarbone, sama bi namesto vode uporabila mleko ali sirotko, čaj kamilic, timijana, rmanovih cvetov, pripravek iz listov bezga ali seveda čebulni pripravek. Tudi preslična brozga bo pomagala. Tretiranje bo potrebno vsaj enkrat na teden, dokler dnevne temperature ne bodo presegale 30 °C in bodo listi dolgo v dan omočeni. Če so prizadeta stebela do te mere, da rešitev ni možna, je še vedno smiselno porezati steblo pod napadenim mestom in pustiti prvi zalistnik, da požene in prevzame glavno vlogo. Do jeseni boste pridelali še nekaj plodov. Drugače pa skušajte rjave dele na stebelu nežno postrgati z ostrim nožem in ciljno poškopiti z bakrom ali sodo bikarbono.

Črna pegavost paradižnika je pogostejša kakor krompirjeva, saj se lahko širi tudi pri višjih temperaturah. Je zelo zoprna, a le redko tako močna, da povsem uniči rastline. Prepoznamo jo po okroglih pegah, ki so vedno obdane z rumeno okolico. Običajno v sivo črnih krogih opazite več krogov, ni pa povsem nujno. Proti njej pomagajo enaki pripravki, kakor so opisani zgoraj za paradižnikovo plesen. Poleg njih dobite v trgovinah še ekološke pripravke, ki vsebujejo bakterijo *Bacillus amyloliquefaciens*, ki bo pomagala v začetku napada upočasniti razvoj bolezni. **Žametna pegavost** je bolezen rastlinjakov, ki niso dovolj prezračeni. Najprej se na listih na zgornji strani

pojavijo rumene, skoraj okrogle pege. Na spodnji strani listov pa na teh pegah opazite žametno, zeleno sivo prevleko. Ta bolezen nima možnosti, če je v rastlinjaku suho. Najpogosteje jo prežene že ventilator. Če ne boste dosegli bolj suhega zraka, ji ne kemični ne naravni pripravki ne morejo do živega. Če tla še niso zastrta, to naredite sedaj. Prekrita tla pomenijo tudi manj izhlapevanja vode iz zemlje, s tem pa tudi nekoliko bolj suh zrak. Vse liste do prvih zrelih ali pobranih plodov lahko odstranite. Odstranjujemo samo spodnje liste, ki so že opravili svojo funkcijo. Nahranili so zdaj že zrele plodove. Če še niste, odstranite tudi vse zalistnike, ki delajo gnečo in s tem vlago.

Med domačimi pripravki lahko uporabite žajbljev čaj, timijanov čaj, pripravek iz listov čebulnic (pora, čebule, česna, drobnjaka) ali bezgov pripravek. Za silo bo zadoščal tudi pripravek iz sode bikarbone. S pripravki **škropimo**, ne zalivamo. Vedno škropimo zvečer, po sončnem zahodu, in pri temperaturah pod 30 °C. Med kupljenimi pripravki bo razmah bolezni zmanjšalo bakreno listno gnojilo. Po trikratnem tretiranju uporabite še pripravke, ki dvigujejo rastlinam energijo. Doma lahko naredite pripravek iz cvetov ognjiča ali regrata, v trgovini pa dobite pripravke iz izvlečkov aminokislin oziroma alg ali pa pripravke iz rastlinskih izvlečkov.

A pri visoki zračni vlagi ne bo pomagalo nič, zato je zračenje rastlinjaka osnovni ukrep varstva paradižnika. Zdaj je res čas, ko je uporaba sredstev za krepitev rastlin potrebna in zaželjena. Bodite pa pozorni, da jih ne uporabljate pretirano, da se držite odmerkov in predvsem, da so rastline in zrak ohlajeni, ko jih nanašate na rastline.

Romana Suhodolčan, Društvo upokoјencev Središče ob Dravi

Bo dež ali sonce?!

Na izletu je bil dež, drugače pa nam pri našem delu kaže bolj na sonce. Pa gremo po vrsti.

V letošnjem letu smo do meseca junija imeli tri redne in eno izredno sejo. 25. marca smo imeli zbor članov, ki se ga je, vključno s povabljenimi gosti, udeležilo 114

članov. Na pobudo gospoda župana je bila sklicana tudi izredna seja. Tako kot v vsaki družini in vsakem društvu kdaj pride do različnih mnenj in trenj, tako se je zgodilo tudi pri naših kegljačih. Po občini je bilo veliko govora, da sta nastali dve društvu upokoјencev,

ampak temu ni tako. S pomočjo župana in kegljačev – vsak je stopil korak nazaj – smo tudi to uspešno rešili. So pa kegljači naše kegljaške sekcije zelo pridni in uspešni. 12. aprila so izpeljali tekmo za občinski pokal, ki se je je udeležilo 10 društev. 18. maja so uspešno izpeljali tekmo Medobčinske zveze društev upokojencev Ormož, ki se je je udeležilo devet društev. Za to lahko rečemo vse pohvale organizaciji. Z vztrajnim delom so se letos prijavili na razpis za organizacijo državnega prvenstva v kegljanju. Na razpisu so zmagali in 14. septembra bo v Središču ob Dravi državno prvenstvo v kegljanju.

Uspešne so tudi naše pevke. 25. maja so nastopile na 45. državnem srečanju pevskih zborov Zveze društev upokojencev Slovenije (ZDUS). Za 25-letnico obstoja so prejele priznanje Občine Središče ob Dravi in priznanje Medobčinske zveze društev upokojencev Ormož.

Seznaniiti vas moram tudi, da bomo od 6. do 13. septembra letovali na otoku Krk. Načrtujemo še izlet v mesecu juliju, avgusta pa obvezno piknik. O vsem vas bodo pravočasno obvestili naši poverjeniki. Njim se moramo zahvaliti za vestno delo, da vas obiščejo in vas obveščajo o dogajanju v DU.

Še posebej se jim moram zahvaliti za pomoč pri organizaciji zadnjega izleta v Ljubljano. Prvotno je bil izlet organiziran 30. maja in vse je bilo že dogovorjeno z Rečnimi pirati, ki bi nas tri ure vozili po Ljubljanici in nam postregli kosilo in pijačo. Odločili smo se, da v prestolnico potujemo z vlakom, si v Ljubljani še kaj ogledamo, gremo na grad in tako naprej. Poverjeniki so šli na teren in skupaj zbrali 60 prijav. Šele potem sva z lastnikom ladjice ugotovila, da jih lahko na krov sprejme le 40. Takoj sva se dogovorila, da se razdelimo na dve skupini in datum spremenila na 31. maj. Poverjeniki so ponovno odšli na delo – vse prijavljene je bilo potrebno obvestiti o spremembi datuma. Ko so

bili že vsi obveščeni, pa se v Ljubljani napove protest upokojencev. O tem ne bi zgubljala časa in besed, toda 60 ljudi peljati med te skrajneže (se opravičujem), je misija nemogoče. S Pirati se dogovorim za nov datum – 5. junij – in poverjeniki so spet na terenu. Nekateri člani odpovedo prisotnost, prijavijo se drugi in število udeležencev ostane isto. Datum sedaj drži, pa če z neba padajo sekire. Na železniški postaji v Ormožu sem predhodno kupila dodatek za vozovnico, ki stane 1,50 evra v vsako smer. Uredila tudi rezervacijo vagona, ki stane 1 evro po osebi. Z nami so šli tudi člani, ki nekoliko težje hodijo. Tem bi se še posebej zahvalila, saj nam vedno dokažejo, da z dobro voljo gre vse. Za njih sem posebej naročila električno vozilo Kavalir za prevoz od železniške postaje do Prešernovega trga. Vse je urejeno, upokojenci čakamo, vremenska napoved za dan izleta pa: dež. Sledi neprespana noč. Skrb, koliko vas bo zjutraj prišlo na postajo in koliko vas bo zaradi vremena raje ostalo doma. Hvala, da ste prišli vsi. Predhodno se je opravičila le ena članica zaradi zloma roke. Vsak se je zabaval po svoje, malo več kot običajno smo zasedli pokrite terase gostiln, eni so kljub vremenu odšli na grad, obiskali stolno cerkev in tržnico, pa še kaj zanimivega. Vse se je končalo dobro, na ladjici smo se dobro najedli in nekaj popili, spanec pa sem nadoknadila naslednjo noč.

V petek, 9. junija, je bilo srečanje upokojencev Medobčinske zveze DU Ormož. Iz našega društva se je srečanja udeležilo 35 članov. Tako kot vedno je bil na začetku kulturni program, pozdrav predsednika Medobčinske zveze in županov vseh treh občin, kar pa je sledilo, pa ni vredno komentarja (tisti, ki ste se srečanja udeležili, veste, o čem govorim).

Za zdaj je to to, se veselim našega naslednjega srečanja

Dragica Florjanič, Pevski zbor Društva upokojencev Središče ob Dravi

Dnevi medgeneracijskega sožitja v Ljubljani v maju

Pesem in petje nas spremljata skozi življenje, veselimo se, pojemo ob raznih priložnostih, obletnicah, porokah in tudi žalostnih trenutkih. S pesmijo mladi in starejši izražamo svoje razpoloženje.

Zbor društva upokojencev Središče zajema starostno obdobje od šestdeset pa preko osemdeset let, zato je potrebno kakšno pesem kar nekaj časa piliti, ponavljati, da dobro »sede« v naša ušesa. Vendar volja je, trudimo se, saj hočemo, da ob nastopih pesmi dobro zazvenijo. Pa tudi zborovodkinja ne popušča. Vaje imamo običajno ob sredah v prostorih OŠ Središče, za kar smo jim zelo hvaležni. Če je potreben zamik, se dogovarjamo sproti. Predsednica zbora Helena je v kontaktu z Romano, ki skrbno ureja dokumentacijo pred nastopi, v rednem stiku z zborovodkinjo Lucijo in po potrebi obvešča pevke o

spremembah vaj in nastopov. Sicer pa smo članice zbora odgovorne, vestne in že komaj čakamo, da se

srečamo in začnemo z novo pesmijo ali ponovimo že naučeno. Če ima katera rojstni dan, nas malo pogosti, mi pa zapojemo »Vse najboljše«. Ja, je veselo, marsikaj se pogovorimo, pečemo, vrtnarimo, preganjamo lisice, izvemo novice, dobimo darilca od Bibe iz Medžugorja ...

Tokrat smo se še posebej intenzivno pripravljale na nastop v Ljubljani, čeprav jih je letos že kar nekaj za nami. Med zbori iz celotne Slovenije smo bili namreč edini iz Podravja, kar nam je bil dodatni izziv in seveda dobra predstavitev naše občine. Z veseljem smo na nekdanji dan mladosti (25. 5.) ob sedmih zjutraj s kombijema, ki sta ju upravljala predsednik DU Jože Rakuša in Tona Marčec, odrinili proti beli Ljubljani. Med potjo je bilo veliko smeha, a glasove smo hranile za nastop, zato pa smo izvedele, kako je bilo s Heleninimi hruškami in krofi. Zanimiva zgodba, ki čaka epilogo. Postanek še pred Ljubljano, kavica, čas za odtočiti in že smo bili na Gospodarskem razstavišču.

Najprej smo si ogledale dvorano za nastop, ki je bila čudovito pripravljena, vse je bilo dobro organizirano, časovnica za vajo na odru ob 10.58, vse je »štimalo«. Nato pa še vaje v dvorani Povodni mož, od koder pa smo se šli »podložiti« z enolončnico, ki je bila boljša kot kakšne klobase, sicer pa pred nastopom ne smeš preobremeniti trebuha.

Ob 12. uri se je začela uradna otvoritev Dnevo medgeneracijskega sožitja v polni dvorani. Bilo je kar nekaj govornikov, pozdravni nagovor pa je imel predsednik ZDUS Janez Sušnik. Zbori so nastopali po vrstnem redu, med programom so predlagana društva

in posamezniki prejeli priznanja za dolgoletno delo, za uspehe na raznih področjih, za delo s starejšimi, šport ... Občudovali in poslušali smo velike in manjše zборе, s Koroške, Primorske, z Dolenjske, iz Prekmurja, Prlekije, z Gorenjske ... Ja, bližal se je naš trenutek in malo nas je že stiskalo, saj smo proti ostalim majhen zborček, pa še velikim zborom so se pripetile neljube napake. Ko smo prispele na oder pred gledalce, pevce in tudi nekaj naših poslušalcev, so se skrbi razblinile in, kot bi bile na evrovizijskem odru, smo zapele prvo pesem z naslovom Čas – z občutkom, nežno – pri drugi z naslovom Kukovača mi kukuje pa smo ponesle pesem po dvorani, kot da so bile prave kukavice z nami v zboru. Ob aplavzu in pohvalah pevcev in ostalih poslušalcev (bili ste najboljši), nam je kar zaigralo srce. Ponosni in z veseljem smo se poslovili od Ljubljane.

Pa še en kratek postanek v Tepanju. Ja, ta dan je naša Frančika zjutraj rekla: »Moj Janko je doma, jaz grem v Ljubljano, danes pa imava 60 let poroke.« No, in ekipa v drugem kombiju se je naučila pesem, ki smo jo Frančiki zapeli: »Bila sva mlada oba, ko preko Bobota sva šla ...« Skratka, malo so se nam orosile oči, potem pa smo se že najavili na praznovanje in jima zaželeli še veliko lepih, zdravih, Frančiki pa spevnih let v naši družbi – v zborčku, v katerem je dobrodošel vsak glas, ki lahko obogati naše pesmi.

Tako je minil lep dan našega druženja in petja. Joža in Tona sta nas srečno dostavila domov, hvala tudi njima in spremstvu.

Monika Plohl, Helena Pajek

Vrtec v naravi

Tudi letos smo v maju organizirali bivanje v vrtcu v naravi za predšolske otroke. Tokrat smo za lokacijo izbrali Veržej, ki nudi veliko možnosti za aktivno preživljanje prostega časa. Svoje gibalno motorične spretnosti smo urili v motoričnem parku v Križevcih. Raziskovali smo obrežje Mure, si ogledali mlin, opazovali naravoslovne poskuse, imeli delavnico oblikovanja gline, lutkovne delavnice, plesni večer, večer ob filmu in si privoščili okusen sladoled. Za veliko otrok je bila to prva izkušnja spanja in bivanja brez staršev.

Helena Pajek, Monika Plohl

Mini olimpijada

V mesecu maju se je v Ormožu odvijala že znana Mini olimpijada.

Mali športniki iz sedmih vrtcev so se pomerili v šestih športnih disciplinah, in sicer v teku na 50 metrov, v metu žogice, vodenju žoge med ovirami z nogo, v skakanju z žogo hoppy, v skoku v daljino z mesta ter v štafeti.

Naši otroci so se odlično odrezali. Priborili so si:

- srebrno medaljo za 2. mesto v teku na 50 metrov,
- srebrni pokal za 2. mesto v skakanju z žogo hoppy,

- zlati pokal za 1. mesto v vodenju žoge z ного ter
- bronaste medalje za 3. mesto v štafeti, ki jih je prejela ekipa dečkov.

Čestitamo!

Še posebej pa smo ponosni na skupinsko sodelovanje otrok, na ekipno spodbujanje ter na športno navijanje, ki so ga otroci pokazali na celotni prireditvi.

Katja Pintarič in Mirjam Simonič

Naš mali vrt

Otroci skupine Bibe smo si pred vrtcem uredili majhen vrt. Za izdelavo smo uporabili avtomobilske gume ter plastične zaboje. Zemljo smo kupili v kmetijski trgovini in ji dodali še nekaj zemlje iz krtin, ki smo jo pridno pobirali na igrišču vrtca. Ko so bile gredice napolnjene z zemljo, smo posejali redkvico ter posadili paradižnik, papriko, zeleno in peteršilj. Sedaj vrt pridno zalivamo ter čakamo na prve pridelke.

Monika Plohl, Helena Pajek

“Dobry den deti”

Konec maja sva se vzgojiteljici v okviru projekta ERASMUS+ odpravili v vrtec v Nove Zamky na Slovaškem. Otroci in vzgojitelji so na sprejemu pripravili predstavitev tradicionalnih plesov in pesmi, v nadaljevanju tedna pa različne dejavnosti na temo spoznavanja sveta. Ob dnevu otrok smo se odpravili na skupni izlet na kmetijo.

S pedagoškimi delavci iz Španije, Makedonije, Madžarske in Italije, ki so bili v Nové Zámky prav tako preko projekta ERASMUS+, smo si ogledali Bratislavo ter dobili priložnost izmenjave izkušenj pri delu z otroki. Erasmus izkušnja se je tudi tokrat izkazala kot dobra izkušnja pridobivanja novega znanja, inovativnih idej in jezikovnih kompetenc.

Sonja Kosi, koordinatorica natečaja

Dobrodelnost na naši šoli

Naša šola se je prijavila na 2. kreativni trajnostno-dobrodelni natečaj »Zamaškonjam«.

S pomočjo slovenskih šolarjev in malčkov smo zbirali plastične pokrovčke za Vesele nogice, tj. društvo za pomoč osebam z motnjami v razvoju. Namen tega natečaja je bil, da se pri otrocih razvijajo:

- kreativnost (izdelava »Zamaškonjama«),
- trajnost (pomen recikliranja),
- dobrodelnost (pomoč pri financiranju pripomočkov in terapij svojim članom),
- povezovanje (medsebojno sodelovanje).

Učenci so ves marec (tj. do 31. marca) zbirali vse vrste plastičnih pokrovčkov (od plastenk, sirov, namazov, pralnih praškov ...). Pridno so jih prinašali v »Zamaškonjam«, ki so ga izdelali učenci 3. razreda. V njem se je nabralo kar 96 kg plastičnih zamaškov vseh vrst. Tako smo pomagali osebam z motnjami v razvoju, saj je lahko že en zamašek nekemu spremenil življenje.

Vsem se zahvaljujemo za sodelovanje in vzpodbujanje otrok k dobrodelnemu zbiranju plastičnih pokrovčkov.

Ne pozabite –
dobro se vrača z dobrim ...
Morda ne takoj,
vendar nekoč se ...

Breda Munda

Po poti kulturne dediščine domačega kraja

Velikokrat premalo cenimo dragocenosti iz preteklosti ter vsega, kar so nam zapustili naši predniki. Z učenci 4. razreda smo se pridružili projektu UNESCO, ker se zavedamo pomena kulturne dediščine svojega kraja in ker želimo širiti njeno prepoznavnost v svetu. Pri predmetu družba smo se pogovarjali o tem, v okviru likovnega pouka pa so učenci ustvarili zanimive likovne izdelke, ki prikazujejo delček kulturne dediščine Občine Središče ob Dravi.

Andreja Špacapan

Zaključek UNESCO projekta

V okviru UNESCO šole smo se pridružili projektu *Vsaka vas ima svoj glas, vsaka pesem svoj naglas*, ki ga je razpisala OŠ Davorina Jenka Cerklje na Gorenjskem. Vsebina avtorskih pesmi se je morala navezovati na domači kraj in morala je biti zapisana v narečju. Nika in Rok Govedič, Neo Horvat ter Gal Medik so strnili svoje kreativne moči in pri urah debatnega kluba spisali pesem z naslovom **Tak se tu živi, kda pri Drovi zodi si**. Pesem je izšla v zborniku literarnega natečaja. Učenci so bili povabljeni na literarni večer, ki se je odvil v četrtek, 20. 4. 2023, na posestvu gradu Strmol. Vsi mladi avtorji so zbrani publiku predstavili pesem v svojem narečju. Za javnost so se v ozadju predvajali prevodi v knjižno slovenščino. Avtorji naše pesmi so svojo nalogo odlično opravili. Nagrajeni so bili z aplavzom, s priznanjem, pogostitvijo in z vodenim ogledom gradu Strmol.

Tak se tu živi, kda pri Drovi zodi si

Doma pri meji smo mi,
Drova mimo nos leti.
Te pa se tu pa tam zgodi,
ka se kakši otok na reki zgubi.
Eno leto je, drugo pa ga ni.

S sosedi prek meje smo si skoz dobri bili,
po enem dnevi dela na jivi
vsi smo isto govorili,
čeglih smo skoz slovenski, hrvaški,
nemški in madžarski mešali.

Al kak so tu okoli vsi ljudi znali,
smo Srjanci najrejši somi zose ostali.
Z Ormožonci smo se šli,
keri najbolj debele kokoši redi,

pa ker keremu vojko za vislice ne posodi.
Zej pa se še samo na fuzbali kriči,
kdo so Ormož – Srdišče derbiji.

Nekda je tu grad s cintorom bijo,
grobof je skoro dvesto bilo.
Če zej z zobačami drač bi skubli,
bi še kakšega okostjaka zbudili.

Jos sem se dobre vole zbudjo,
šo na tur po seli,
spiyo kovo in zasukno za Drovo.
Čun in palco sen z vojko navezo
in vure pa vure za krapi prezo.
Kdo pa se rib bolj malo vlovi,
mi tikvina župa na mizi najbolj diši.
Za konec sem zobl pa luk na kruhi jo,
na puter pa čist pozobijo.

Kdo sem kak šolar s šole šo vun,
je prvi na vrsti bijo štacun.
Še dendenes deca tam brez penez na placi sedijo
pa s cotami in taškami v roki v luft gledijo.

Večkrat se v totem seli pitamo mi,
od kot te denes pa tak lepo diši.
Al z oljarne, al z bioplinarne?

Vjutro sem opet rano stana,
če glih je sestra bila še zaspana.
Na hitro sem kufer in pecikl pripravjo za na pot,
telefon na brzino hitijo v kot.
Ke te znoš, ke vse se nam lahko zgodi.
Morte bomo na Gorenjsko mohali prav mi.

Violeta Petek in Breda Munda

Prireditev Pozdrav pomladi

V petek, 21. 4. 2023, smo v Sokolani po treh letih premora končno lahko spet organizirali našo tradicionalno prireditev **Pozdrav pomladi**. V sklopu le-te so se predstavile točke posameznih krožkov razredne stopnje, in sicer mini in otroškega pevskega zbora, mlajše in starejše folklorne skupine ter lutkovnega krožka, pa še recitatorji, pevka in plesalka.

Učenci obeh otroških zborov so ob klavirski spremljavi zapeli zanimive pesmi. Folklorni skupini otrok sta prikazali stare igre, pesem ter ples. Učenci lutkovnega krožka so uspešno zaigrali igrico z marionetami. Iz vsakega razreda pa so nastopili še posamezniki z deklamacijami. Večina točk, ki smo jih pripravili, je bila posvečena pomladi. Večer sta popestrili še tretješolka s popevko ter šestšolka z modernim plesom.

Zahvaljujemo se mentorjem ter vsem, ki so kakor koli pripomogli k uspešno izpeljani prireditvi. Posebna zahvala tudi vsem nastopajočim ter obiskovalcem za tako številčen obisk.

Samo Žerjav

Dan Evrope

9. maj ni navaden dan – na ta dan praznujemo dan Evrope, naše celine, ki je kljub vsem težavam še vedno naš edini in dragocen dom. Na ta dan obeležujemo obletnico pomembne deklaracije Roberta Schumana, v kateri je ta predlagal novo obliko političnega sodelovanja v Evropi, ki bi zagotavljala trajni mir med evropskimi narodi. Njegov predlog iz leta 1950 danes velja za začetek Evropske unije. Ne smemo pa pozabiti na 9. maj, našim staršem malo bolj poznan praznik – dan, ko se je leta 1945 končala 2. svetovna vojna. Kako se praznovanju pridružujemo učenci in učitelji središče šole? Že leta odhajamo v Ormož, pred grajsko

pristavo, kjer se bogatemu kulturnemu programu pridružijo predstavitve lokalnih osnovnih šol – letos se je ustvarjalo na temo 750-letnice prve omembe Ormoža. No, ker smo mi vendarle »Srijanci«, pa še prva omemba Središča je malo zgodnejša (že iz leta 1255), so se naši osmošolci posvetili nevtralni temi – Slovenija (malo drugače). Osnovne značilnosti, (prleška) kulinarika, skriti kotički, športni uspehi, tehnična dediščina – vse to se je dalo videti na naši stojnici. Poleg nastopa hip hop legende Nipkeja velja izpostaviti tudi simpatičen nastop naše starejše folklorne skupine pod mentorstvom Lidije Palčič.

Draga Evropa, tebi pa želimo predvsem miru in sožitja ...

Breda Munda, razredničarka 4. razreda

Sodelovanje na tekmovanju Otroška varnostna olimpijada

Otroška varnostna olimpijada (OVO) je tekmovanje osnovnošolcev v poznavanju pravil za preprečevanje negativnih varnostnih pojavov ter prvo odpravljanje vzrokov in posledic le-teh.

V torek, 9. 5. 2023, so se učenci 4. razreda naše šole udeležili 15. Otroške varnostne olimpijade pri OŠ

Gorišnica. To je bilo prvo predtekmovanje od šestih, kjer so tekmovalе prijavljene skupine učencev četrth razredov iz območja policijskih postaj Gorišnica, Ormož in Podlehnik. Na tem predtekmovanju je sodelovalo 17 ekip.

Pomerili smo se v štirih igrah:

- **poznavanje pravil** (odgovarjalo se je na zastavljena vprašanja);
- **sestavljanje logotipov** (različnih znakov, povezanih z varnostjo, interventnih števil 112 in 113, reševalne službe ipd.);
- **spretnostna vožnja s kolesom in reševanje naloge** (112, 113 ipd.);
- **požarna vaja** (zbiranje vode).

Na tekmovanje so bili učenci zelo dobro pripravljene. Dosegli so deveto mesto. Z omenjenim rezultatom smo vsi skupaj zadovoljni, saj sledimo športnemu reku, ki se glasi: »Pomembno je sodelovati in ne zmagati!«

Ob tem pa bi se radi še zahvalili središkim in obreškim gasilcem, ki nam vsakič priskrbijo vse potrebne pripomočke, da lahko »natreniramo« požarno vajo zbiranja vode. Še enkrat iskrena hvala!

Lana Borko

Šola v naravi

Devetošolci smo maja odšli v našo zadnjo šolo v naravi. Odločili smo se, da gremo v Bohinj. Spremljala sta nas razredničarka Olga Daljavec in učitelj športa Mihael Kraner.

V ponedeljek, 29. maja 2023, smo se zbrali na železniški postaji v Ormožu. Z vlakom smo se odpeljali v Ljubljano, kjer smo prestopili na naslednji vlak za Jesenice. Nato smo vožnjo do Bohinja nadaljevali z avtobusom. Ko smo prispeli, smo se najprej namestili v sobe, nato pa smo odšli na naše prvo kosilo. Sledil je orientacijski tek okoli doma in po gozdu. Po večerji smo imeli nočni pohod in si privoščili sladoled.

V torek smo se po jutranji telovadbi in zajtrku odpravili do kanujev. Razdelili smo se v dva večja kanuja in skupaj veslali po Bohinjskem jezeru, nato pa smo se še sprehodili do korita. Po kosilu smo se spet odpravili do kanujev. Tokrat smo se razdelili v več skupin, in sicer so bili v vsakem kanuju trije. Po napornem dnevu smo se zvečer zabavali in igrali družabno igro activity.

V sredo dopoldne smo šli kolesarit. Med vožnjo smo se ustavili pri Savi Bohinjki. Skupaj smo prekolesarili kar 17 kilometrov. Popoldne smo se sprehodili do gondole, s katero smo se odpeljali na Vogel, kjer smo skupaj občudovali razgled. Dan smo zaključili z družabnim večerom in različnimi športnimi igrami.

V četrtek je bila prva dejavnost plezanje po naravni steni. Cilj je bil preplezati 20 metrov in nekaterim je to tudi uspelo. Popoldne pa so nas najprej naučili, kako se uporabljajo palice za nordijsko hojo, nato pa smo se odpravili na pot in prehodili kar 11 kilometrov. Sledil je zadnji večer, v katerem smo vadili ples za valetu.

Prišel je še zadnji dan. Najprej smo zajtrkovali, nato pa smo spakirali in pospravili sobe. Še zadnjič smo šli na pohod. Odšli smo na Peč in si ogledali tudi spomenik štirih srčnih mož. Prehodili smo kar 13 kilometrov. Po kosilu smo se odpravili nazaj domov.

Ta teden je bil zelo športen in naporen, ampak je minil zelo hitro. Naučili smo se tudi nekaj novega, občudovali smo naravo in se skupaj zabavali.

Mihael Kraner, učitelj športa

Športni dan

V soboto, 13. 5. 2023, smo na Osnovi šoli Središče ob Dravi izvedli športni dan, namenjen druženju in gibanju vseh generacij, s katerim se vsako leto pridružimo projektu *Šport in špas*.

Tako so na športnem dnevu sodelovali učenci in delavci šole, na povabilo k sodelovanju pa so se odzvali mnogi starši učencev, stari starši in ostali družinski člani. Kljub hladnemu in deževnemu vremenu se je dogodka udeležilo veliko število udeležencev.

Osrednja tema športnega dne je bil skupni pohod, ki smo ga izvedli po Občini Središče ob Dravi. Dolžina pohoda je presegala 10 kilometrov, kar je za najmlajše predstavljalo kar lep zalogaj.

Po uspešno končanem pohodu je sledila nogometna tekma med učenci in učitelji šole, ki so jim pomagali tudi starši, ter družabne igre v šoli.

Ob koncu prireditve smo ob skodelici toplega čaja razglasili in nagradili najstarejšega in najmlajšega udeleženca ter najštevilčnejšo družino. Vsi skupaj pa smo sklenili, da se prihodnje lepo zopet srečamo na dnevu *Šport in špas*.

Sonja Kosi, mentorica lutkovnega krožka

Lutkovna dejavnost na OŠ Središče ob Dravi

Lutkovna skupina na naši šoli deluje že vrsto let. Tudi čas epidemije koronavirusa ni okrnil dela krožka. Takrat so učenci delali v manjših skupinah, t. i. mehurčkih, kjer so izdelovali lutke in so se s skupnimi močmi naučili zaigrati predstavo z naslovom **Šaljiva muca**. Zaigrali so jo svojim vrstnikom ter otrokom iz vrtca, saj prireditve takrat niso bile dovoljene. Tako so vzdrževali svojo igralsko kondicijo.

V letošnjem šolskem letu se je h krožku vpisalo kar 17 učencev od 1. do 4. razreda. Naše delo je potekalo povsem normalno že od začetka šolskega leta. Učenci

Breda Munda

Medgeneracijsko kegljanje

Maj je mesec Simbioze Giba. V okviru omenjenega projekta smo pri šoli s pomočjo članov Društva upokoјencev učencem drugega in tretjega oddelka podaljšanega bivanja predstavili igro kegljanja s kroglo na vrvici. Navdušenju z obeh strani ni bilo konca.

Izkušnja s starejšimi je bila zelo prijetna in poučna, zato bomo tudi v prihodnje skrbeli za medgeneracijsko povezovanje, druženje in pridobivanje novih spoznanj. Članom Društva upokoјencev se iskreno zahvaljujemo za čas, ki so ga namenili igri z našimi učenci in skupnemu druženju.

so z velikim veseljem čakali na tedenske vaje, na katere so hodili zelo vztrajno. Igrali so se z različnimi lutkami, izdelali so si lutke zase, izdelali pa so jih tudi za predstavo z naslovom **Murenček in mravljice**. Med učenjem igre so pridno poslušali in upoštevali moja navodila, velikokrat pa so se nasmejali tudi kakšnim svojim in mojim nerodnostim. Svoj premierni nastop so namenili našim otrokom iz vrtca. Njihov odziv nam je potrdil, da je naša igra zanimiva, saj so bili malčki navdušeni. V torek, 14. marca 2023, smo se udeležili območnega lutkovnega srečanja v Ormožu. Spremljala nas je strokovna spremljevalka Dunja Zupanec. Učenci so ponovno odigrali sproščeno, samostojno in suvereno. Lutkovna igra je bila zelo

prijetno sprejeta med gledalci, ki so jo ob zaključku pospremili z bučnim aplavzom. Svetovalka je predstavo uvrstila na medobmočno srečanje, ki je bilo 17. aprila v Slovenski Bistrici. Kljub temu da so nastopali učenci razrednega pouka, so se spet odlično odrezali. Nazadnje jih je čakal še nastop pred domačim občinstvom v Sokolani, in sicer na prireditvi **Pozdrav pomladi**, na kateri so spet prejeli bučen aplavz.

Menim, da smo z delom lutkovnega krožka lahko zelo zadovoljni. Vsem svojim lutkarjem se iskreno zahvaljujem za ves trud ter jim čestitam za odlično opravljene nastope.

Pia Habjanič, Teja Masten, Ula Raušl, 6. razred

Na Palačinkijadi

Osnovna šola Stanka Vraza je v četrtek, 1. junija 2023, v Ormožu organizirala dobrodelfno prireditev, ki so jo poimenovali *Palačinkijada*, in povabili k sodelovanju sosednje šole. Mi smo se z veseljem odzvali njihovem povabilu in sodelovali pri peki palačink za obiskovalce in v kulturnem programu.

Teja, Ula in Pia smo bile izbrane, da sodelujemo pri peki palačink. Z nami je bila Ivanka Jurgec, vodja šolske prehrane. Tam smo si najprej pripravile stvari, potem smo začele z delom. Pečene palačinke smo namazale z različnimi namazi, kot sta čokolada z lešniki in marelična marmelada, uporabile pa smo tudi nekaj značilnega za naš kraj, to sta bili bučotela z okusom višnje in bučotela s cimetom, ki smo ju kupili v Središki Oljarni. Delo smo si razdelile – Pia je mazala palačinke, Ula jih je zavijala, Teja pa jih je razvrščala in delila obiskovalcem v zameno za prostovoljne prispevke za OŠ Stanka Vraza.

Valentina Krničar iz 3. razreda naše šole je nastopila v kulturnem programu in odlično zapela pesem z naslovom *Zate dovolj*.

V zameno za palačinke smo zbrale kar precej prostovoljnih prispevkov. Najbolj pa smo bile vesele in ponosne, da smo lahko v imenu naše šole sodelovale in pomagale na tem dogodku.

Učenci 4. razreda z razredničarko

Obisk upokojene učiteljice

V četrtek, 1. 6. 2023, nas je obiskala upokojena učiteljica ga. Dragica Ivanuša. Med nas smo jo povabili, ker smo pri pouku družbe raziskovali preteklost. Z nami je delila izjemne izkušnje o tem, kako so ljudje živeli nekoč, kaj so jedli, kako in s čim so se igrali ter kako in na kakšen način je potekal pouk v šoli. Pripovedovala je tudi o šegah in navadah in še o čem. S seboj je prinesla stare fotografije iz svojih šolskih let, računico za 3. razred ter čitanko oz. berilo iz leta 1953. Iz njega je učencem prebrala zgodbo o kruhu. S sabo je imela še punčko Ano, edino igračo iz svojega otroštva.

To je bil za nas res poseben dan, saj smo se vživeli v njeno pripovedovanje in v tisti čas. Veseli smo bili, da si je vzela čas in nam s svojim obiskom popestrila dan. Učiteljici Dragici Ivanuša se iskreno zahvaljujemo in si želimo, da bo tudi v bodoče pripravljena svoje znanje in doživetja deliti z nami.

Samo Žerjav

OZVVS Ormož na obisku

Zgodovina 20. stoletja je težka in zapletena tema, tudi kar se naše – slovenske zgodovine tiče. Učence ta del zgodovine zanima, še posebej dogodki izpred nekaj desetletij, saj lahko o tem obdobju informacije pridobijo od staršev, dedkov in babic.

V juniju sta našo šolo obiskala predstavnik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Ormož, g. Miran Fišer, sicer predsednik, ter g. Dušan Bombek. Devetošolci so z zanimanjem prisluhnili predavanju, ki je zajemalo celotno 20. stoletje in vlogo Slovencev v njem, poseben poudarek pa je bil namenjen razpadu Jugoslavije in neljubim dogodkom, ki so sledili. O razmerah v takratni skupni Občini

Ormož imata gosta izkušnjo iz prve roke, kar največ šteje. Kot radi rečejo akterji zadnje vojne na naših tleh: »Naj ne bo pozabljeno!«

V šolski avli je bila na ogled razstava o aktivnostih slovenske vojske na številnih kriznih žariščih po svetu. G. Fišer je poudaril, da je Slovenija sicer majhna po številu vojakov, a zelo cenjena predvsem na Balkanu – zaradi znanja jezika in razumevanja zgodovine tega območja, uspelo pa se ji je tudi izogniti večjemu prelivanju krvi v vojni 1991 – in te izkušnje štejejo. »Le s krepitvijo kulture nenasilja in strpnosti bomo lahko mladim za vzgled, drugače nam grozi, da bomo ponavljali vedno iste napake,« sta obisk zaključila cenjena gosta.

Samo Žerjav

Nogometna pomlad mešanih občutkov

Ni druge, kot da začnemo s klavnim članskim izkupičkom v tej pomladi, da se lahko potem hitro prestavimo na bolj vesele teme.

Članska ekipa je z zmernim optimizmom vstopila v pomladni del sezone – samo par tekem je treba zmagati in obstanek v ptujski Superligi bo zagotovljen. Pa ni bilo tako. Trener Zemljič je bil na skoraj vseh tekmah primoran krpati od poškodb in drugih odsotnosti zdesetkano ekipo z – veterani. Slednji so brez oklevanja priskočili na pomoč, priborili tisto uvodno točko na gostovanju v Stojncih, a to je bilo to. V tem trenutku je še veliko nejasnosti glede članske ekipe v prihodnji sezoni 2023/24, zato se raje posvetimo vedrejšim temam.

Pohvalo si zaslužijo veterani, ki so si z dobrimi igrami in zmagami nad neposrednimi konkurenti priigrali 2. mesto v Veteranski ligi – vzhod – in to v svoji krstni sezoni. Vzdušje je vseskozi dobro, manjša nesoglasja so hitro zglajena, druženja po tekmah pa so tista, ki največ štejejo.

Ekipi U9 športna sreča letos ni bila preveč naklonjena, večina konkurentov je bila močnejša, a zadnjo tekmo pred domačimi navijači so kronali s tesno, a še kako pomembno zmago nad Leskovcem.

Najlepšo piko na i pa so spisali igralci ekip U11 in U13, ki so junija kot neke vrste nagrado za dobro odigrano sezono odpotovali na mednarodni nogometni turnir, namenjen mlajšim selekcijam, v hrvaško Crikvenico. Turnir, poimenovan Crikvenica Cup, se ponaša z dolgoletno tradicijo in s številčno udeležbo. Ekipa U11 je v skupini s zagrebškim Dinamom, Topuskim in bosansko ekipo Dream Team iztržila en remi ter dva poraza. Isti izkupiček je priigrala tudi ekipa U13 – moči so merili z domačini NK Vinodol, z že omenjeno ekipo iz Bosne ter Medžimurci iz Svetega Juraja na Bregu. Za oboje je to pomenilo premalo točk za izločilne dvoboje, ampak nič hudega, važno je, da so otroci in starši uživali, pa da je bilo vse v najlepšem redu na poti tja in nazaj. U13 imajo sicer v domačem prvenstvu odlično sezono za sabo, kar nekaj časa so bili v zelo resni igri za osvojitve naslova prvaka v svoji ptujski ligi, a so podlegli pritisku v finišu.

Hvala vsem za podporo in navijanje za vse naše zelene junake to sezono, se vidimo zopet ob koncu poletja, ko se bo pričela pisati sezona 2023/24 – kje drugje kot na Gradišču!

Številčna središka zasedba na turnirju v Crikvenici

6. Mednarodna dirka starodobnih dirkalnih motociklov

Letos smo si 13. in 14. maja po ulicah Središča ob Dravi lahko ogledali že 6. Mednarodno dirko starodobnih dirkalnih motociklov za odprto prvenstvo Hrvaške (OPH) in pozivno dirko Classic TT Središče ob Dravi. Organizacijski odbor Slovenija Classic TT (Damjan Munda, Toni Jelovica, Tomaž Kosec, Simon Šavora, Sebastijan Jakl in Zala Jakl) ter Občina Središče ob Dravi sta dirko načrtovala, pripravljala in nadgrajevala več mesecev. Po sestanku z domačimi društvi in po razdelitvi nalog smo že en teden pred samo dirko pričeli s pripravo proge.

V torek in sredo pred dirko sta Klub traktoristov Steyr in RD Godenci s pomočjo Danila Dečka in Dušana Baumana na sami trasi proge pričela s postavitvijo bal, ki so jih člani NK Središče ob Dravi oblekli v zaščito. Postavili so kar 86 velikih in 350 malih bal, kar si lahko predstavljate, da ni majhen zalogaj. Prav tako je AMK s pomočjo PGD Središče ob Dravi pripravil štartna mesta za dirkače.

V četrtek in petek je NK Središče ob Dravi pripravil in postavil železne ograje za varnost gledalcev. Konjeniško društvo Središče ob Dravi je postavilo šanke, za katerimi so za gašenje žeje skrbeli celoten vikend. Za hrano pa je skrbela mesnica Manči. Godba na pihala Središče ob Dravi je postavila transparente sponzorjev na vidna mesta ob progi dirke, prav tako pa je pomagala pri postavitvi odra in šotorjev. Mladinsko društvo Obrež je bilo zadolženo za ozvočitev in glasbeno spremljavo skozi cel vikend. DTV Partizan se je ukvarjal s pripravo darilnih paketov za sponzorje in tekmovalce, skozi cel dogodek pa so njihovi člani vodili info točko. Člani Kulturnega društva Obrež so bili v pomoč pri pripravi in pogostitvi v VIP-prostoru.

V petek sta PGD Središče ob Dravi in PGD Obrež očistili in pripravili cesto, po kateri je tekla proga dirke, istočasno pa so v bokse prišli prvi tekmovalci. Prav tako se je vse dni pred vikendom s pomočjo ljudi, ki so izkazali voljo pri pripravi na dirko, uredilo in pripravilo "tisoč" stvari, za katere so strani glasila Sredice prekratke.

V soboto zgodaj zjutraj smo pričeli s pripravo zadnjih malenkosti, pri katerih je bilo v največjo pomoč PGD Središče ob Dravi. Boksi so bili že polni, zato smo pričeli z verifikacijo dirkačev in s tehničnim pregledom njihovih starodobnih dirkalnih motociklov.

Foto: Tija Kukovec

Foto: Tija Kukovec

Čeprav je bila vremenska napoved zelo slaba, je bilo prijavljenih 58 tekmovalcev iz več držav (Slovenija, Hrvaška, Avstrija, Nemčija in Anglija) v 10 kategorijah po moči in letniku motocikla. Po končanem »brifingu« s tekmovalci, z reditelji, s sodniki in z vodstvom dirke so se pričeli prosti treningi, ki so trajali od 14. do 18. ure. Na dogodku so se predstavili tudi Formula Student, pred vsakim izhodom dirkačev na progo pa je s predvozilom KTM X-Bow dva kroga odpeljala domačinka Zala Jakl. Za vrhunec dneva je s šovom na motociklu, posebej predelanim za »stunt« akrobacije, poskrbel »stunt rider« Matija Podhraški.

Če smo za soboto rekli, da je vreme še kar zdržalo, za nedeljo tega ne moremo trditi. Deževalo je cel dan brez usmiljenja, kar je privedlo tudi do tega, da je nekaj tekmovalcev odstopilo zaradi lastne varnosti, česar jim seveda ne moremo zameriti. Kljub temu smo izvedli kvalifikacije od 9.30 do 13. ure in ob 14. uri uradno otvoritev dogodka, na katerem sta vodja prireditve in predsednik AMK Središče ob Dravi, Damjan Munda, ter župan Toni Jelovica imela pozdravna nagovora. Po 14.30 smo izvedli najbolj pričakovani del – tri dirke po združenih kategorijah motociklov:

1. dirka: Klasa 1, 2, 3;
2. dirka: Klasa 5, 6, 7 in
3. dirka: Klasa 8, 9, 10.

Bila je majhna udeležba prikoličarjev (»sidecar«), zato so ti vozili samo 2 častna kroga za svojo dušo in dušo gledalcev. Zaradi odstopa več tekmovalcev v Klasi 4 – Oldtimer 500 pa ni več nihče tekmoval v tej kategoriji.

Zmagovalci pozivne dirke za pokal Središča ob Dravi in OPH (Odprto prvenstvo Hrvaške) po kategorijah so bili:

- Klasa 1 – SPORT do 60 cm: Tihomir Roško,
- Klasa 2 – OLDTIMER 175: Mateo Pocrnić,
- Klasa 3 – OLDTIMER 250: Janez Marolt,
- Klasa 5 – OLDTIMER 750: Bert Heider,

- Klasa 6 – CLASSIC 250: Mario Peklič,
- Klasa 7 – CLASSIC 500: Josip Rilje,
- Klasa 8 – CLASSIC 1000: Neven Žilič,
- Klasa 9 – SPORT PRODUCTION 750: Davor Grgan in
- Klasa 10 – SPECIAL 1200: Dragan Đukić.

Uradne rezultate dirk si lahko ogledate na FB-strani Slovenija Classic TT Središče ob Dravi.

Ves vikend je na progi sodelovalo preko 80 ljudi, to so bili gasilci, varnostniki, sodniki in reditelji. Program pa je oba dneva strokovno povezoval napovedovalec Bojan Makovec.

Spoštovani sponzorji, donatorji, društva in posamezniki, ki ste pomagali pri izpeljavi dirke, ter mediji. Za nami je 6. Mednarodna dirka starodobnih dirkalnih motociklov.

Ob tej priložnosti se organizator prireditve Avto-moto klub Classic TT Središče ob Dravi za sodelovanje in pomoč iskreno zahvaljuje vsem sponzorjem in donatorjem, še posebej pa posameznikom in društvom, AMZS, HMS ter Občini Središče ob Dravi, ki ste kakorkoli pomagali pri pripravah, izvedbi in organizaciji te varnostno in tehnično izredno zahtevne ter edinstvene mednarodne prireditve, ki brez vseh naštetih ne bi uspela.

Hvala vam za ves vložen trud in čas, ki ste nam ga namenili.

SLOVENIJA CLASSIC TT 2023

SPONSORJI: SREDIŠČE OB DRAVI, FAGUS GYS, KOMUNALNO PODJETJE k.p. ORMOŽ d.o.o., JKJL TEHNOLOŠKI CENTER JAKL, MD MIND INŽENIRING

DELEŽERJI: Janežič Vekoslav, s. p. – Elektrosret Robert Jakl, s. p. Krap, Supermarket Tuš ATBiro, Boštjan Zorec, s. p. RC Žuran Dimnikarstvo David Grubič, s. p. KEV, d. o. o. Linije, d. o. o. Motorena Bomitela, d. o. o. Danijel Plohl, s. p. Ahač, d. o. o. Zidarstvo Ozmeč Dušan, s. p. Kukrlj, d. o. o. RV Mont, d. o. o. Kovitec, d. o. o. Agencija Klopotec, d. o. o. SAT, d. o. o. Hišni servis pila, Stanko Šek, s. p. Ivelta, d. o. o. Highfly, d. o. o. Avtocenter Ormož, d. o. o. Jurkovič SSGD, d. o. o. Jeruzalem SAT – Oljarna Središče, d. o. o. Vanilla Cafe, ex bar Pelican Ta Folk, d. o. o. Opsen, d. o. o. Ortrade, d. o. o. BTB, d. o. o. Domača pivovarna Skolibier Sejateh, d. o. o. Borut Puklavac, s. p. Javni zavod TKS Ormož Franc Trstenjak, s. p. TP hiše Goran Kristofič, s. p. Samo Zamuda, s. p. Marko Štamberger, s. p. Puklavac Family Wines Novak Jože, s. p. Roman Lašič, s. p. Mlinaric Emil, s. p. Sakos, d. o. o. Sandi Šestan, s. p. Krasnik Damjan, s. p. Čurin Miran, s. p. Bostjan Kosajnič, s. p. Gostilna Prosnik Čavničar Drago, s. p. Monika Kocuvan, s. p. Boštjan Kranjčec, s. p.

Dokazali smo, da so društva v naši občini pripravljena stopiti skupaj in narediti spektakel, ki naš kraj predstavlja širši javnosti. Ob tem pa že vnaprej vabimo vsa ostala društva, ki niso bila izpostavljena, da se nam pridružijo pri pripravah za naslednjo dirko.

Letos je bilo izredno težko izpeljati dogodek v polnem pomenu, ker nam je oba dneva prireditve bilo usojeno precej deževno vreme, ampak niti to nam ni preprečilo dobrega vzdušja.

Vsem, ki ste nas obiskali na prireditvi, pa se najlepše zahvaljujemo za obisk.

Vabljeni tudi, da nam sledite na družbenih omrežjih (Facebook in Instagram) ter obiščete našo spletno stran.

Domen Borko

Uspešno izpeljan dobrodelni projekt »S pony kolesi po Sloveniji«

Še en projekt »Pony ekipe« je pod streho. Minila sta dva meseca od našega prihoda domov in še vedno smo pod vtisom te čudovite zgodbe, ki bo za vedno ostala v našem spominu. Kot verjetno že veste, smo letos naš projekt namenili Društvu Sonček, društvu za cerebralno paralizo Ptuj-Ormož. V okviru naše akcije smo z vašo pomočjo skozi celoten projekt zbirali denar za otroke s cerebralno paralizo in tako pomagali, kolikor se je le dalo.

O zbranem znesku in zahvali vsem vam pa nekoliko kasneje, saj je najprej potrebno nekoliko opisati, kako je potekala organizacija tega projekta, kako nam je šlo na sami poti, kaj smo doživeli in kje se je tudi včasih kaj zalomilo. Ker gre za lokalni časopis in verjetno ta

članek ne bo pristal na naslovnici spletne strani 24 ur, bomo poskušali našo pot opisati na nekoliko bolj

»hecen« način, navsezadnje nas verjetno vsi dobro poznate in zagotovo veste, da se naša ekipa zna predvsem dobro zabavati in ta projekt ni bil nič drugega kot ena sama zabava za nas, veseli pa nas, da smo s tem lahko tudi pomagali pomoči potrebnim. Sledi torej opis poti od Središča do Kopra s koleši pony v izvedbi Matjaža, Domna, Miha, Denisa, Žana in Mete. Spremljali so nas tudi Evgen, Kevin in Grega, vsi pod taktirko enega in edinega Aleša, ki je s svojo hrano v okviru naše akcije razvajal brbončice po vsej Sloveniji. Najprej zahvala njegovi ekipi Iskrenega gostinstva za odlično izpeljan projekt in super sodelovanje na sami poti. Naj povemo, da so fantje res delali od jutra od večera, zraven tega pa so poskrbeli še za to, da naša ekipa ni bila nikoli lačna. Še enkrat iskren poklon in en velik HVALA celotni ekipi.

1. dan

Bil je petek, 21. aprila, ko se je na Trgu talcev v Središču ob Dravi zbralo res veliko število ljudi. Trg je bil poln kot že dolgo ne in sami sebi smo rekli, da nam je uspelo organizirati res lep dogodek, katerega vrhunec je bil štart naše ekipe. Takšna množica nam je res dala krila, da smo se z največjim veseljem odpravili proti Kopru. Obiskali so nas tudi člani Društva Sonček, kar nam je dalo še dodatno energijo. Na tem mestu bi se že takoj zahvalili Občini Središče ob Dravi in Mladinskemu društvu Obrež za pomoč pri organizaciji štarta. Na pot smo se odpravili ob 17. uri in prva dva kilometra naše poti sta bila najzahtevnejša na celotni poti. Za to niso »krivi« višinski metri, ampak prijatelji, znanci in mnogi drugi, ki so nas ob cesti pričakali z 2 deci »dopinga«. Hvala vsem za nepozaben štart. Takoj ko smo zapustili domačo občino, nas je pričakala nevihta, ki je trajala dobre pol ure. Ujela nas je tudi toča, ampak naš »doping« deluje tudi v tej smeri, da ti je včasih malenkost vseeno, tudi če bi z neba padale sekire. Do Ptujja smo še imeli več postankov, na katerih smo se okrepčali in tudi večkrat preoblekli, saj nam vreme res ni bilo naklonjeno. Premočeni smo okrog 19. ure prispeli na Ptuj, kjer so nas pričakali člani Društva za cerebralno paralizo in nam zaželeli srečno pot vse do Kopra. Podali smo se do Maribora in okrog 23. ure prispeli v drugo največje slovenske mesto. 1. dan je minil brez večjih zapletov, utrdili smo svoje zadnjice,

uigrali svoje »poneke« in segreli mišice, da so bile pripravljene za prihajajoče naslednje etape. Prvi dan je bilo premaganih 70 od 520 km.

2. dan

Drugi dan ... lahko rečemo, da je bila to najbolj zanimiva etapa izmed vseh. Plan je bil začeti ob 8. uri zjutraj v Mariboru in zaključiti v Velenju ob 19. uri zvečer. Mi smo prišli v Velenje drugi dan, ne vemo kdaj. Začelo se je z zajtrkom pri Denisovih znancih. Zajtrk je trajal 3 ure in v tem času smo res proučili vsak meter poti do Kopra. S približno 3-urnim zaostankom je v prvih kilometrih nadaljevanja počila guma na drugem najslabšem poniju naše ekipe – na Denisovem, seveda. Spremljevalna ekipa nas še ni dohitela oz. smo bili zmenjeni, da nas Žan in Meta dohitita 2. dan nekoliko kasneje, zato hvala bogu za Merkur in zadnjo zračnico v trgovini. Svojo pot smo seveda nadaljevali do Gamsa (Slovenska Bistrica). Okrepčali smo se s pogledi in nadaljevali svojo pot preko hribov proti Celju. Gre za področje, kjer je Miha začel biti boj s svojim razpadajočim ponijem ... najslabšim ponijem našega popotovanja. Medtem sta nas dohitela tudi Žan in Meta in skrbela za nas vse do cilja v Kopru. Nadaljevali smo do Celja in potem naprej proti Velenju, kjer so nas ekipa Iskrenega gostinstva in trije prebivalci Velenja pričakovali ob 19. uri zvečer, ampak mi smo v zelo negativno naravnano Velenje prispeli drugi dan v jutranjih urah. Spali smo v hostlu oz. vsaj mislili smo prespati, če nas ne bi zmotile zavite ulice in nejasne table od Celja do Velenja. Drugi dan je bilo premaganih približno 170 od 520 km.

3. dan

To etapo smo poimenovali »Zdaj pa zares«, ker si še enega takšnega dneva, kot je bil drugi dan, nismo smeli privoščiti. Kar poleteli smo od Velenja do Trbovelj, mimo Zidanega Mosta vse do Sevnice z zaključkom v Novem mestu. No, ni bilo vse tako hitro, kot se sliši, saj smo ta dan premagali največ višinskih metrov in drugo najdaljšo etapo po kilometrih. Zares težak prelaz (Marija reka) smo premagali pred Trbovljami, nato je sledila ravnicca vse do Sevnice in nato nepremagljivi nakloni po »bližnjici« od Sevnice proti Novemu mestu. To je bil tudi edini del poti, kjer smo vsi enostavno morali porivati svoja prevozna sredstva. Miha je zaradi tehničnih težav to počel večkrat med celo potjo. Ko smo prišli na vrh ne vemo, katere vasi, niti domačinka ni vedela, kako se pride do Novega mesta, čeprav je bilo po zemljevidu videti kar blizu. Sateliti so nas vodili po ozkih cestah in že kaj kmalu smo prispeli v Novo mesto, tokrat v času, kot smo ga načrtovali. Po tretji etapi smo bili že preko polovice poti, in sicer nekje pri 280 od 520 km.

4. dan

Deževna etapa, ki nas je vodila od Novega mesta mimo Žužemberka in Krke do Ljubljane. V bistvu je deževalo od jutra in vse do prihoda v Ljubljano, kamor smo prišli ob 17. uri popoldne. Veselje ob prihodu v

Ljubljano je nekoliko pokvarilo deževno vreme, zato smo se le okrepčali in se odpravili spat, saj nas je drugi dan čakal obisk v studiu oddaje Dobro jutro.

5. dan

Jutro ni bilo ravno najboljšo, saj smo sprva zaspali in se nato nekoliko »zalepljeni« odpravili v studio oddaje Dobro jutro, kjer smo šli naravnost v živo z Mojco Mavec. Tam smo se počutili kar malo nerodno, saj so producenti nekoliko zamešali naš lanski in letošnji izlet ter nam zaželeli srečno pot naprej v Split. Nerodna situacija, na katero smo hitro pozabili in se takoj odpravili naprej – ne proti Splitu, ampak k našemu naslednjemu cilju, ki je bil v Žireh. Tja smo potovali mimo Kamnika, Kranja in Škofje Loke. Zelo luštna etapa z rajanjem do zgodnjih jutranjih ur v eni izmed gostiln nekoliko pred Žiremi. Ravno tako kot v Velenju tudi tukaj verjetno ne bi potrebovali prenočišča. Za zadnji dan nam je tako ostala še zadnja, najdaljša etapa do Logatca, pa nato v Postojno in proti našemu zaključnemu cilju v Kopru.

6. dan

Zadnji dan smo pričeli kolesariti že zgodaj zjutraj, saj smo hoteli priti v Koper v predvidenem času. Zelo

razgibana etapa po dolini reke Kokre do Logatca, nato nekoliko težji vzpon pred Postojno in nato dokaj ravninska etapa do Črnega Kala, nakar je sledil vratolomen spust proti Obali. V Koper smo prišli okrog 18. ure zvečer. Tam so nas pričakali nekateri domačini in člani Društva Sonček, s čimer se je naša pot zaključila v najlepši možni luči.

Če povzamemo, smo ugotovili, da Matjaž še vedno ne loči med ravnim in strmim, Denisu primanjkuje nočne orientacije, Mihu servisiran pony, Domen je najpočasnejši, Meta in Žan ostajata najboljša spremljevalca, Aleš pa je dokazal, da s svojim gostinskim obratom misli resno. Gre torej za eno super ekipo, ki še zagotovo ni rekla zadnje.

V Kopru smo si nato naslednji dan odpočili in se v petek, 28. aprila, odpravili proti Središču, kjer nas je na dogodku ob vrnitvi domov na Trgu talcev pričakalo še večje število ljudi kot na štartu. Bilo je res nepozabno. Hvala gasilcem iz PGD Obrež in PGD Središče ob Dravi za pomoč pri organizaciji dogodka ob povratku domov kot tudi štarta. Hvala še enkrat Občini Središče ob Dravi in Mladinskemu društvu Obrež za pomoč pri organizaciji našega projekta. Brez vaše pomoči nam zagotovo ne bi uspelo. Velika zahvala gre tudi vsem sponzorjem projekta, ki so nas finančno podprli in s tem prispevali tudi v sklad, ki je šel Društvu Sonček. Pa da ne pozabimo – verjetno največja ZAHVALA pa gre naši Anici – baru Herceg, štabni bazi naše ekipe, kjer je ideja nastala, se razvijala in se na koncu po naši vrnitvi domov tudi uradno zaključila.

Kot smo obljubili na začetku prispevka, moramo izdati tudi zbran znesek našega dobrodelnega projekta. Skupaj smo zbrali 2.000 evrov za Društvo Sonček, za kar se vam iskreno zahvaljujemo. Lahko povemo tudi to, da naša ekipa pripravlja že nekaj novega, ampak zaenkrat še ostajamo skrivnostni.

Domen Borko

Že tretjič s poniji na Vršič

Prvi vikend junija je vsako leto rezerviran za dogodek »Red Bull Goni Pony na Vršič«. Dirka s starimi Rogovimi kolesi, ki so se v zadnjem času znova začela masovno proizvajati, je v Kranjsko Goro letos privabila 1500 tekmovalcev, ki so pognali »hudiča« na vrh Vršiča. Letos je bil ta dogodek izveden že 9. leto zapored in gre za enega najbolj množično obiskanih dogodkov v Sloveniji, predvsem kar se tiče števila tekmovalcev, iz leta v leto pa narašča tudi število navijačev. Princip tekmovanja je zelo enostaven. Dirka se začne v Kranjski Gori in konča na vrhu prelaza Vršič, ki je drugi največji gorski prelaz v Sloveniji. Premagati je treba 13 km s štiriindvajsetimi serpentinami povprečnega naklona 8 %. Edini pogoj je 20-colsko kolo pony brez prestav. Matjaž, Domen, Miha in Denis smo se tega dogodka udeležili že tretje leto zapored. Gre za neke

vrste praznik ljubiteljev koles pony. Poudarek je na retro oblačilih, ki zdaj že predstavljajo simbol tega dogodka. Tekmovalci se oblačijo tudi v raznorazne kostume in tako popestrijo dogodek. Rezultatsko se udari le približno 20 do 30 tekmovalcev, ki ciljajo na prva mesta, ostali se tega dogodka udeležimo zaradi

prijetnega vzdušja in dobrega druženja. Najboljši gorski cilj dosežejo v manj kot 45 minutah, mi pa načeloma vsako leto dosežemo rezultat nekje med 60 in 75 minutami.

Naša ekipa vabi, da se nam naslednje leto pridružite in se skupaj preizkusimo na vzponu na Vršič.

Konjeniško društvo Središče ob Dravi

Nadaljujemo s tradicijo

Konjarji nikoli ne počivamo – pri nas se vedno nekaj dogaja. V nedeljo, 23. aprila 2023, smo ob prazniku sv. Jurija po pozni nedeljski maši organizirali tradicionalni blagoslov konj, ki mu je sledil kratek mimohod po naši občini, nato pa druženje konjenikov ob naši maneži.

Že naslednji dan smo začeli s pripravami na našo tradicionalno prireditev, ki smo jo v prvotnem načrtu hoteli pripraviti 7. maja, vendar smo jo zaradi dežja bili primorani odpovedati. Hitro smo našli nov datum in tako je naše tradicionalno srečanje kočij in konjenikov potekalo 4. junija 2023. Udeležilo se ga je lepo število konjenikov iz Slovenije, sosednje Hrvaške in pa tudi iz Avstrije in Madžarske. Skozi cel dan so se na travniku na Grabah odvijale tekme enovpreg, dvovpreg in pa tekma v spretnostnem jahanju. Organizirali smo tudi

tombolo z bogatimi nagradami. Naša prireditev je tudi letos pritegnila veliko število obiskovalcev, kar nas zelo veseli. Ob tej priložnosti bi se še enkrat zahvalili vsem sponzorjem in vsem, ki so kakorkoli pomagali pri organizaciji naše prireditve. Veselimo se že naslednjega leta in nove prireditve.

Do takrat pa nas čaka še veliko dela. Tudi to poletje bomo organizirali konjeniške urice za otroke, dvodnevni tabor, po novem pa organiziramo tudi praznovanje otroških rojstnih dni v družbi konjev. Udeležujemo se tudi različnih srečanj konjenikov in tekem pri nas, kot tudi pri naših dobrih prijateljih na Hrvaškem.

Čaka nas pestro poletje, zato vabljeni v našo družbo!

Pia Habjanič

Izlet s Partizanom

Na sončno nedeljo se je poln avtobus velikih in malih članov DTV Partizan odpravil na tradicionalni izlet, tokrat proti sosednji Hrvaški. Na izletu nas je v vlogi vodiča spremljal Ciril Ambrož. Na poti nam je povedal veliko zanimivosti.

V Kumrovcu smo si ogledali rojstno vas Josipa Broza Tita in način življenja ter dela nekoč. Pot nas je peljala naprej do gradu Tabor. Tamkajšnja vodička nam je predstavila zgodovino gradu in življenje Veronike Deseniške.

Pot domov nas je vodila mimo gostišča, kjer so nam

pripravili bograč in pico. Za dober zaključek izleta smo si privoščili še sladoled.

Naša sovica uharica

V četrtek, 1. junija, sem se zjutraj ob sedmi uri peljal v Ljutomer. Ko sem se pripeljal čez vzpetino ceste iz Središča, me je na cesti ustavil kolesar. Odprl sem okno in ga vprašal, kaj želi. Pokazal mi je na obcestni rob, kjer je ležala sovica – mala uharica.

Rekel mi je, da je klical na 112 in so mu rekli, naj pokliče zavetišče za divje živali na Muto. Še enkrat je poklical na 112, da so mu dali telefonsko številko zavetišča. Hitro sem poiskal papir in svinčnik v avtu, da sva lahko zapisala telefonsko številko. Poklicala sva v zavetišče na Muti. Prijazna gospa nama je dala navodila, kako naj ravnava s sovico. Sovica je bila mlada, imela je rahlo razpete peruti, vendar mirna. Rahlo sem jo prijel in dal v prtljažnik avta ter jo odpeljal domov. Doma sem poklical ženo Zdenko in ji pokazal, kaj imam v prtljažniku. Bila je presenečena in vesela, da je videla tako mlado sovico, ki je imela še puh na glavi nad očmi.

Dala sva jo v večji leseni zaboj za sadje, da je imela dovolj prostora. Ko sem jo prijel za noge in dvignil, da bi videla, če ima mogoče zlomljeno perut, ker ji je ena bolj čudno stala, je rahlo zaplahutala. Perut ni bila polomljena. Z rok sem jo težko vzela, ker se je s svojimi krempljci tako močno oprijela mojih prstov, da mi je pustila kar nekaj sledi na koži. Ima namreč zelo ostre kremplje.

Sovico sem pokrila tako, da so na pokrovu bile odprtine. Ker je bila mlada, ji je najbrž pri učenju letenja

zmanjkalo moči in znanja. Ko sem prišel v Ljutomer, kjer sem imel v Muzeju Ljutomerski kasač skupino, sem obiskovalcem, ki so me že čakali, pokazal sliko sovice in povedal, kaj sem

delal, da bi skoraj zamudil. Bili so navdušeni, da sem jim že zjutraj povedal zanimivo in veselo zgodbo o najdbi in rešitvi mlade sove.

Zdenka me je poklicala in rekla, da sovica je piščančje meso. Tako sem kupil piščančje prsi, da sva ji dala jesti. Zdenka je že dopoldan slišala neke ptičje glasove v okolici, ki ji niso bili najbolj znani. Mogoče je mama sova klicala mladiča, ker sem ga našel v bližini našega doma.

Zvečer sovice, na žalost in tudi na srečo, nisva več našla v zabojju. Slišala je klic narave svoje mame, se osvobodila in odletela v svoje pravo domovanje.

Tako smo rešili sovico – malo uharico, ki je zdaj nekje v drevju in nas mogoče opazuje ter pridno lovi miši in voluharje na vrtovih.

Vesna Majes Klančičar, Kmetija Plavica

Gabez – kostni celež

Nadležen plevel ali božje darilo?!

Lepota leži v očeh opazovalca. Ko boste tudi vi enkrat prebrali, kako zelo zdravilen je gabez, ga nikoli več ne boste preklinjali, ko se bo prekomerno razrasel na vašem vrtu.

Kostni celež je njegovo drugo ime. Zdravnik Glavk, ga je uporabljal za zdravljenje poškodovanih vojakov že v rimskih časih. Zlomi, zvini, zmečkanine, raztrganine, artritis, putika, revma, artroze kolen, gležnjeve, poškodovanih tetiv športnikov in še bi lahko naštevali. Ali tudi vi ne bi raje najprej preizkusili česa naravnega, preden se odločite za operacijo?!

Vse to zdravi gabez, kostni celež!

Vse, kar smo naštevali, pa je podprto s kar nekaj dokazi. Dokazano je, da od vseh rastlin vsebuje največ alantoina, holina, rosmarinove kisline in čreslovin. Vse to dobesedno vpliva na diferenciacijo osteoblastov (kar nekaj znanstvenih raziskav na ljudeh in živalih je bilo narejenih in povsod so se pokazali pozitivni rezultati). Osteoblasti so celice, ki tvorijo kostno tkivo in vemo, kako zelo težko je vplivati na kosti. Še več, gabez tudi

zavira rast osteoklastov – to pa so celice, ki zavirajo kostno tkivo.

A pozor! Ob vseh izjemnih učinkovinah pa vsebuje tudi pirilizidinske alkaloidne, zato ga notranje ne uporabljamo, čeprav so ga stari zeliščarji tudi tako predpisovali. Da ostanemo na varni strani uporabe, ga mi svetujemo le za zunanjo uporabo, to pa omejimo na zgolj 10 do 14 dni. Takšno kuro pa potem lahko spet ponovimo po 3 mesecih. Taka uporaba nam bo koristila in ne škodila.

Recepti za domačo lekarno:

Gabezova kompres

Potrebujemo posušene in zmlate korenine gabeza in glino v prahu (oboje lahko zmešamo v enakih delih), malo vroče vode, gazo ali kompreso in povoj (lahko tudi na trakove narezano bombažno tkanino).

Če potrebujemo gabezevo kompreso za manjši del telesa – recimo za zapestje, prste, gleženj ali tetivo, pa je dovolj, da uporabimo 1 veliko jušno žličko pripravka – mešanice gline in gabeza (ali pa 1 čajno žličko gabeza in 1 čajno žličko gline). Prelijemo jo z malo kropa in pustimo pokrito 10 minut – če je prerediti, dodamo še malo mešanice. Potrebujemo maso, ki jo bomo lahko nanесли, ne da bi bila preredita.

- Nanesemo na gazo in položimo na obolelo mesto. Vse skupaj povijemo s povojem in pustimo delovati čez noč. Zjutraj odstranimo in zavržemo. Tako delamo od 10 do 15 dni zapored.
- Če gre za večje področje, kot je rama ali hrbet, potem si moramo narediti več mase.
- Za tiste, ki vam gabez raste na vrtu, pa lahko namesto na gazo zmes nanesete na gabezov list in potem povijete.

Gabezovo gnojilo

Ko naberete korenine za gabezove izvlečke, rastline nikakor ne zavržite! V ekološkem kmetijstvu ima pomembno vlogo. Iz listov in stebel lahko naredite gabezovo gnojilo, ki krepi in bogati vrtno rastline z minerali in pospešuje njihovo rast. Zemlje ne bo oropalo dušika, hkrati pa je odlični vir kalija, ki je nujno hranilo za rastline in produkcijo semen ter sadja. V plastični posodi združite:

- 500 g narezanega rastlinskega materiala (gabez lahko mešate tudi s koprivami) in
- 5 l vode, najbolje deževnice.

Pripravek vsak dan premešajte in ga pokrijte, ko bo vonj postal premočen. Tekočino lahko začnete uporabljati, ko se pripravek neha peniti (vreti), zelišča pa potonejo na dno. Takrat precedite in s tekočino, razredčeno v razmerju 1 : 10, zalivate po tleh. Če pripravek shranite v temnem in hladnem prostoru, bo uporaben dober mesec.

Ali veste, da 70 % Slovencev zaupa v naravo in zdravilne rastline? Zakaj ne bi vsi doma, tako kot imamo shrambo z ozimnico, imeli tudi domače lekarne? Verjemite mi, da bo marsikatera zima bolj prijetna in zdrava. Predvsem pa se izobražite in učite znanja iz narave – lahko vam pride še kako prav.

Več na: www.plavica.si.

»Zdravilne rože, matere človeštva, stokratna je Vaša uporaba, tisočkratna je Vaša rast, Ve, ki izpolnjujete stokratno delovanje, naredite moje ljudstvo brez bolezni.« (Rk, Veda X. 8. 7.)

Simona Sakelšek, Krajevna knjižnica Središče ob Dravi

Tja, kjer so zgodbe doma

Slovinci se radi pohvalimo s tem, da smo športni narod. Ni ga Slovenca, ki ne bi imel svojega najljubšega športa. In tudi pri Središčanih je tako. Zgodovina športne aktivnosti na Središkem je dolga že stoletje (začetki so povezani s sokolskim in z orlovskim gibanjem), vendar so nas na domoznanskem večeru v mesecu aprilu zanimali začetki športne dejavnosti v 60. in 70. letih 20. stoletja, ko je ta doživela največji razcvet. Najpogostejše organizirane oblike športne dejavnosti v kraju in okolici so bile orodna telovadba, odbojka, rokomet, strelstvo in nogomet. Dejavnosti so nam predstavili Mila Posavec, Franjo Žerjav, Ivan Šavara, Ivan Horyat in Jurij Dogša, z gosti se je pogovarjal Samo Žerjav. Mila Posavec nas je popeljala

Foto: Knjižnica Ormož

v 50. in 60. leta prejšnjega stoletja, ki veljajo za najuspešnejše obdobje v delovanju Telovadnega društva Partizan Središče ob Dravi. Spominja se, kako zelo so uživali, komaj čakali ponedeljke in četrteke v Sokolani. Franjo Žerjav prav tako opisuje, s kakšno vnemo so čakali na vsakodnevne treninge ob večerih,

največ zanimanja pa je bilo takrat za gimnastično orodje – bradljo in drog.

V 60. letih 20. stoletja so se telovadna društva morala soočiti s čedalje večjo popularizacijo športov z žogo. V 60. letih je prednjačila odbojka, domače tekme so igrali na igrišču iz zbite ilovice zadaj za Sokolano. Ivan Šavora se z veseljem spominja gostujočih tekem, na katere so hodili z vlakom ali pa z društvenim kombijem. Tudi zanimanja za drugi moštveni šport z žogo ni manjkalo, saj se je iz Ormoža in Velike Nedelje širil rokomet. Rokomet so v Središču organizirano, ligaško, igrali med letoma 1974 in 1978, ustanovna člana sta bila Vlado Klobučar in Ivan Horvat, ki sta ekipo kasneje tudi trenirala. Istočasno je velik razcvet doživljal tudi mali nogomet. Jurij Dogša se spominja najuspešnejše sezone v občinski ligi, ko so Središčani zadeli kar 179 golov, prejeli pa le 17. Slednji je omenil še anekdoto o podrtju spomeniško zaščitenega hrasta, ki je predstavljal veliko oviro pri prenovi oz. povečanju igrišča. Konec 70. let se je tako večina mladih fantov usmerila v veliki nogomet. Lokacije igrišča ni bilo težko določiti, saj se na nekdanji gmajni na Tratah še danes odvijajo nogometne tekme.

Strelsko društvo Središče ob Dravi je bilo ustanovljeno 24. marca 1951, takrat še z imenom Strelska družina Središče, ki je zaradi neaktivnosti hitro razpadla, zato je bila leta 1956 ponovno ustanovljena pod vodstvom Ivana Kolariča. Predsedstvo je vsaki dve ali štiri leta prehajalo v druge roke, od 1975 pa do danes pa društvo vodi Ivan Šavora, ki se spominja, da so bili začetki težki, zračnih pušk ni bilo oz. se z njimi še ni streljalo, iskali so tudi primerno strelišče ... Na odprtem so streljali v glinokopu v Rakitju, kasneje v stari šoli na Grabah ter v Sokolani. Preko Občinskega ljudskega odbora jim je le uspelo pridobiti dve vojaški puški, leta 1960 pa so se že ponašali s sedmimi zračnimi puškami, kar jim je zadostovalo, da so začeli prirejati prva tekmovanja. Najuspešnejši središki strelci od začetka 60. do konca 80. let, ki so tekmovali tudi na državnih tekmovanjih, so bili Branko Veselko, Ernest Kreutz, Franjo Kočevar, Janko Zidarič in Samo Kočevar. Tekmovali pa niso samo moški, ampak tudi ženske – Justina Zidarič, Marija Kreutz in Marija Grabar. Prijeten večer se je nadaljeval še na druženju z gosti, na katerem ni manjkalo zanimivih anekdot, ki bodo vsem ostale v lepem spominu.

Približuje se nam poletje in zagotovo boste v senci ali kje na plaži pod senčnikom prebirali vaše najljubše knjige. Za vas smo pripravili zanimiv izbor knjig za poletno branje. Najmlajši in mladi bralci, pridružite se Poletnemu bralnemu izzivu, v knjižnici vas že pričakujejo zloženke.

Za odrasle bralce priporočamo:

1. Partljič, T.: **Veter z vzhoda** (založba Beletrina, 2023, zgodovinski roman);
2. Tamaro, S.: **Velika ljubezenska zgodba** (založba Hiša knjig, 2023, roman);
3. Gorenjak, T. G.: **Najti ljubezen: zgodba po resničnih dogodkih** (založba Mladinska knjiga, 2023, roman);

4. Hancock, A. M.: **Brazgotine** (založba Mladinska knjiga, 2023, kriminalni roman);
5. Osman, R.: **Strel v prazno** (založba Mladinska knjiga, 2023, kriminalni roman);
6. Gül, L.: **Živela bom** (založba Mladinska knjiga, 2023, biografski resnični roman);
7. Žiberna, M.: **Daleč od ponorelega sveta, 60 manj obiskanih turističnih biserov Slovenije** (založba Mladinska knjiga, 2023, izletniški vodnik);
8. Delakorda, M.: **Nedeljske sladice za vse generacije** (založba Mladinska knjiga, 2023, kuharski priročnik);
9. Bucay, J.: **Mit o sreči: dan, ko je deževala juha** (založba Mladinska knjiga, 2023) in
10. Smiljanić, Z.; Pušavec, M.: **Kajuh, pesnik partizan** (založba Knjižnica, 2023, strip).

Za mladino in otroke priporočamo:

1. Pilkey, D.: **Stripovski klub Mačjega mulca 2: Perspektive** (založba Mladinska knjiga, 2023, strip);
2. Walliams, D.: **Babica barabica spet udari** (založba Mladinska knjiga, 2023);
3. Griffiths, A.: **78-nadstropna hišica na drevesu** (založba Miš, 2023);
4. Dumontet, A.: **Vesolje. Dinozavri** (založba Epistola, 2023, poučno gradivo);
5. Willis, J.: **Se boš poročila z mano, krtica?** (založba Epistola, 2023, slikanica);
6. Pfister, M.: **Mavrična ribica se ne boji več** (založba Mladinska knjiga, 2023, slikanica) in
7. Bačič, M.: **Babica gre na morje** (založba Mladinska knjiga, 2023, slikanica).

Dragi bralci, uživajte v poletju z dobro knjigo.

Delovni čas (Julij, avgust)

Krajevna knjižnica Središče ob Dravi

Ponedeljek: 8.00–11.00

Sreda: 15.00–18.00

Pošlji SMS s ključno besedo
POMEŽIK5
na 1919 in daruj 5€.

Omogočimo počitnice vsem otrokom!

Več informacij na www.zpms.si

Zveza prijateljev mladine Slovenije POMEŽIK 5 BRALCI

POMEŽIK SONGU

VESNA ŽERJAV, dopolnilna dejavnost
na kmetiji

031 899 007

DOBRO. DOMAČE.

Vrtnine Kranjčec
GODENINCI
Prodaja sveže zelenjave
Tel: 031 399 103
Fax: 021719 12 00
e-mail: vrtninekranjcec@gmail.com

ROBERT JAKL s.p.
IZDELOVANJE KOVINSKIH IZDELKOV
Modrinjakova ulica 4
SI-2277 Središče ob Dravi
Tel: +386(0) 271 91 282
Fax: +386(0) 271 91 582
E-mail: jakl@siol.net

RAČUNOVODSTVO

LEKTORIRANJE
vseh vrst besedil

PREVAJANJE
(nemščina, angleščina)

Boštjan Kranjčec, s. p. | bostjan.kranjcec@gmail.com | 031 439 507

JERUZALEM SAT

Obiščite nas

FRIZERSKI
STUDIO
Moni

HVALA ZA VAŠE
ZAUPANJE,
SE PRIPOROČAMO!

kemøn
KEMONSKA OBČINA

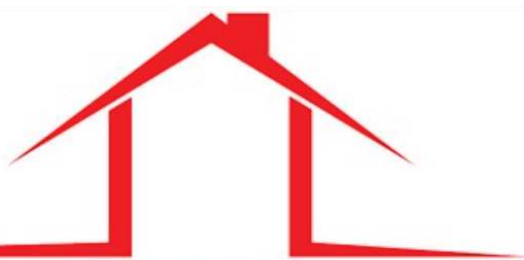
- žensko, moško in otroško striženje,
- barvanje las in pramenov,
- fen-frizure in svečane pričeske,
- trajne in vodne ondulacije,
- kvalitetne storitve z lasno kozmetiko Kemon.

041-880-174
02/7190124

Monika Kocuvan s.p.
Šolska ul.21, 2277 Središče ob Dravi
@ friz.studio.moni@gmail.com
www.frizerski-studio-moni.si

ATBiro

ATBiro, projektiranje in inženiring, Boštjan ZOREC, s.p., Godeninci 2/a, SI-2277 SREDIŠČE OB DRAVI,
tel: 031/379-485; www.atbiro-projektiranje.si; atbiro.projektiranje@gmail.com

IZDELAVA VSEH VRST PROJEKTNE DOKUMENTACIJE ZA NOVOGRADNJE, PRIZIDAVE, NADZIDAVE, RUŠITVE IN LEGALIZACIJE VSEH VRST OBJEKTOV.

Pokličite nas, pošljite povpraševanje na elektronski naslov ali pa obiščite našo spletno stran in se prepričajte o naših referencah s področja izdelave vseh vrst projektne dokumentacije.

Kvalitetno in hitro izdelamo vse vrste projektne dokumentacije, izvajamo gradbeni nadzor, ter **NE ZARAČUNAVAMO** dodatnih svetovalnih storitev, glede arhitekturne zasnove oz. ostalih primerov svetovanja.

sojos

+386 (0)70 850 850

www.sojos.si

Sojos d.o.o. | Kolodvorska ulica 6 | 9220 Lendava

- izvedba na ključ
- biološke čistilne naprave
- nizka poraba energije
- več volumna, manj prekatov, nič preparatov
- praznjenje na 4 leta ali več
- odlično razmerje med ceno in kvaliteto

NAGRADNA IGRA SUDOKU

Dragi naši mojstri sudokuja! Na doseg roke imate ponovno dve možganski dražljivki. Z veseljem ugotavljamo, da vas je čedalje več, ki se uspešno spoprijemate z našimi igrami sudoku, zato smo za izziva iz prejšnje številke razširili nabor darilnega fonda, da nagradimo vaš bistri um. Vaše nove

matematične kocke vas že čakajo, da vstopite v fitnes klub za male sive celice!

Pred vami sta dve mreži sudoku. Prvi (levi) sudoku je lažji, drugi (desni) pa težji. Nerešen sudoku ima v različnih poljih vpisane številke, ki so nespremenljive in so ključ za nadaljnje reševanje. Prazna polja v danem kvadratu izpolnite s števkami od 1 do 9 tako, da bo v vsaki vrstici, v vsakem stolpcu in vsakem manjšem kvadratu 3 x 3, omejenem z debelejšimi črtami (torej poudarjeno področje, velikosti 3 x 3), vsaka izmed številke od 1 do 9 nastopala natanko enkrat.

To pomeni, da mora vsaka vrstica, stolpec in vsako izmed področij, velikosti 3 x 3, vsebovati števila 1-9 (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9).

Sudoku 1

3			6	9	7	4	2	
	6							
		2	8	4	5	6	1	
			3					
1		7	4	5	8	9	3	
6		3		7	2			
2		1	5	9		4	7	8
5	4	9				1		
8				1				

Sudoku 2

		7				2	3	5
1					2			8
9		8		5			1	
3		9	5			1		
6						7		
		1	6	9				4
	7							3
8		3	2	4	6			
						4	9	

Nagradno žrebanje

Pravilno rešena sudokuja prineseta izžrebancema naslednji nagradi:

- za lažji sudoku (Sudoku 1): darilni bon za 2 prosta vstopa na Letno kopaljšče v Ormožu;
- za težji sudoku (Sudoku 2): darilni bon za 3 proste vstopa na Letno kopaljšče v Ormožu.

Prislužite si ju tako, da pravilno izpolnjen nagradni sudoku izrežete ali prepisete in posredujete na naslov **Občina Središče ob Dravi, Trg talcev 4, pripis Glasilo – sudoku, 2277 Središče ob Dravi** ali pošljete v elektronski obliki na naslov: **urednistvo.sredica@gmail.com**, in sicer do **10. avgusta 2023.**

Izmed vseh pošiljateljev bomo izžrebali dobitnika obeh nagrad in ju objavili v prihodnji številki glasila,

ko bomo dodali tudi rešitve tokratnih sudokujev. Ker gre za poletne nagrade, jih bomo podelili pred izdajo prihodnje Sredice.

Pošljete lahko tudi rešitev za samo en sudoku, pogoj za sodelovanje v nagradnem žrebanju nista oba pravilno izpolnjena sudokuja, zadostuje že ena pravilna rešitev enega ali drugega sudokuja.

Dobitniki nagrad iz marčevske številke

Izžrebani nagrajenci pravilno rešenih sudokujev iz prejšnje številke Sredice:

- za lažji sudoku (Sudoku 1) prejme manjši darilni paket Barcaffa **Vid Borko**;
- za težji sudoku (Sudoku 2) prejme večji darilni paket Barcaffa **Mira Kukovec**.

Ker smo za prejšnjo številko res prejeli velikansko število pravilno rešenih sudokujev, smo zato našega sponzorja nagrad – Krap, d. o. o., TUŠ MARKET KRAP, prosili za dodatne nagrade, kar nam je z veseljem ugodil. Dodatne nagradne pakete Barcaffa prejmejo še: **Miha Samec, Marina Huber, Silva Marčec, Tina Janžekovič in Ana Pauša**. Čestitke vsem.

Rešitev sudokujev iz marčevske številke

Oba sudokuja sta imela le eno rešitev.

2	9	8	6	7	1	4	3	5	9	5	4	8	7	6	2	1	3
3	4	6	8	5	9	2	7	1	7	2	3	4	1	5	8	9	6
7	1	5	2	3	4	9	6	8	1	8	6	2	3	9	7	4	5
6	2	9	4	1	3	5	8	7	2	3	1	5	8	7	9	6	4
8	7	4	5	2	6	1	9	3	5	6	7	9	4	2	1	3	8
1	5	3	9	8	7	6	2	4	8	4	9	3	6	1	5	2	7
5	6	2	3	4	8	7	1	9	4	1	8	7	9	3	6	5	2
4	3	1	7	9	2	8	5	6	6	7	5	1	2	4	3	8	9
9	8	7	1	6	5	3	4	2	3	9	2	6	5	8	4	7	1

Želimo vam veliko sreče in zabave pri reševanju tokratnih sudokujev.

NAGRADNA KRIŽANKA

				AVTOR: JOŽEK	LIČINKA HROŠČA POKALICE	UKANA, ZVIJAČA	TURISTIČNI CENTER NA POHORJU	UJČIČ JANEZ	ZDRAVLJENJE Z GALVANSKIM TOKOM	NEKDANJA SLOVENSKA SMUČARKA (MAJDA)	RENIJ	
				OBDELOVA- LEC KOVIN								
				PRELAZ MED CELJSKO IN LJUBLJANS- KO KOTLINO								
				OSLOV GLAS				LADKO KOROŠEC				ZVIŠAN TON C
				NEKD. PLEMIŠKI STREŽNIK				RASTLINA ZA INDIGO				
POMOČ: AMALFI, NELIDA, NOVY, RŠI	ČELJUST (NAREČNO ZAHODNO)	VEČ TRAMOVI, TRAMO- ČEVJE	NAVDUŠEN PRIVRŽENEC DEL SRAJCE			KRONIKA, LETOPIŠ SVETI INDIJSKI MOŽ						
OBOROŽEN ČUVAJ							NEKDANJA ROKOMETA- ŠICA ČERNE ČLAN AKADEMIJE					
SREBRNO BELA, TRDA KOVINA					TONE FORNEZZI	SL. PESNIK (SEVERIN) HOKEJIST ZUPANČIČ				OKUSNA MORSKA RIBA LOVRATA	BRANE OBLAK	
KRAJ PRI POSTOJNI								IZRASTEK V USTIH TISOČLETJE				
IT. LETOVIŠČE OB SALERNSKEM ZALIVU							PIJAČA ZA APERITIV ANTON NOSAN					
SLOV. PESNICA LILY					MAJHNA KAD REKA V UKRAJINI						ADA ŠKERL	
SOGLASNIKA V JAVI			WINGER DEBRA PLOSKEV PO KATERI KAJ DRSI		SL. UMETN. ZGODOV. NEMEC - SILIČ (R)AS(A)							
AJDA (NAREČNO)							MEJAČ (REDKO) OSTANEK KART PRI DELITVI					
OBČINA SREDIŠČE	HČI FRANCETA PREŠERNA ŽIVLJENJS- KA TEKOČINA	SESANJE ŠOLSKA OCENA				LUKA V IZRAELU ŠVEDSKI SMUČARSKI CENTER			SOSEDNJI ČRKI UČENJE	SLOVENSKA PEVKA (METKA)	OKLEPNO VOZILO	
BRUŠENO STEKLO							ŽENSKO POKRIVALO JAZ, ?, ON					
EVROPSKA REKA				FILM Z ITO RINO V GLAVNI VLOGI								
SLOVENSKA NAPOVEDOVAL- KA BAŠ				TEŽKO TALJIVA ŽLAHTNA KOVINA (RE)					KRŠKO			

Rešitev križanke (geslo iz osenčenih polj) pošljite do **25. 8. 2023** (izjemoma je potrebno rešitve tokrat poslati prej zaradi narave nagrad) napisano na dopisnici na naslov: Uredniški odbor Sredice, Občina Središče ob Dravi, Trg talcev 4, 2277 Središče ob Dravi ali pošljite geslo po elektronski pošti na: urednistvo.sredica@gmail.com. **Opozorilo:** Tiste, ki nam pošiljate rešitve križank preko e-pošte, prosimo, da rešitvam pripišete tudi svoje podatke (ime, priimek in naslov), sicer jih ne moremo upoštevati.

Prvi trije srečni izžrebanci prejmejo nagrade podjetja Puklavec Family Wines, d. o. o.

DOBITNIKI NAGRAD ZA KRIŽANKO IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE:

Vsem reševalcem križanke, ki so poslali pravilno geslo (Robert Dajčbauer, s. p.) iz marčevske številke Sredice, se lepo zahvaljujemo za sodelovanje. Izžrebani dobitniki nagrad so: **1. mesto: Jožica Šavara**, **2. mesto: Zdenka Lorenčič** in **3. mesto: Stanka Horvat**. Nagrajenke prejmejo darilne bone OMV Ormož. Čestitke vsem.